

Opinnäytetyö (YAMK)

Tradenomi (ylempi AMK), liiketoiminnan kehittäminen

2021

Mikko Kangas

VIESTINTÄ TURUN
KAUPUNGIN
KAKSIVUOTISESSA
ESIOPETUSKOKEILUSSA

OPINNÄYTETYÖ (YAMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Tradenomi (ylempi AMK), liiketoiminnan kehittäminen

2021 | 46 sivua, 1 liitesivu

Mikko Kangas

VIESTINTÄ TURUN KAUPUNGIN KAKSIVUOTISESSA ESIOPETUSKOKEILUSSA

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteuttaa elokuun 2021 alusta toukokuun 2024 loppuun kokeilun kaksivuotisesta esiopetuksesta. Kokeiluun osallistuu arviolta yhteensä 10 000 vuosina 2016 tai 2017 syntynyttä lasta. Turku on yksi niistä kunnista, joka satunnaisotannassa valittiin suorittamaan kaksivuotista esiopetusta. Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli kuvata Turun kaupungin kaksivuotisen esiopetuskokeilun viestintää ja siihen liittyviä seikkoja, sekä selvittää, että miten viestintä on huoltajien mielestä sujunut ja kuinka se voisi toimia vielä paremmin.

Aihetta lähestyttiin viestinnän teorian ja viestintään liittyvien lakien kautta. Tutkimuksen kontekstina toimi Turun kaupungin kaksivuotiseen esiopetuskokeiluun osallistuvien lasten huoltajat. Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena Webropol-ohjelmalla.

Tutkimuksen tuloksena selvisi, että viestintä on sujunut huoltajien mielestä hyvin. Parantamisen varaa kuitenkin on. Jatkossa huoltajat haluaisivat viestintää aiemmin ja enemmän. Viestintää halutaan erityisesti kokeiluun liittyvistä käytännön asioista.

ASIASANAT:

Viestintä, varhaiskasvatus, esiopetus

MASTER'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Master of Business Administration

2021 | 46 pages, 1 page in appendices

Mikko Kangas

COMMUNICATION IN THE CITY OF TURKU'S TWO-YEAR PRE-PRIMARY EDUCATION

Ministry of Education and Culture launched a two-year pre-primary education trial in Finland lasting from beginning of August 2021 to end of May 2024. Altogether approximately 10,000 five-year-olds will participate in the trial. The city of Turku was one of the cities chosen through random sampling to take part of the trial. The aim of this thesis was to describe the communication and things that affect it in Turku city's two-year pre-primary education and to find out how the caretakers estimate the communication. The aim was also to make the communication better.

The topic was approached through the theory and laws concerning communication. The context of the study were the caretakers of the children participating in the Turku city's two-year pre-primary education. The study was conducted as an online survey with the Webropol program.

As a result of the research, it became clear that the caretakers estimated that the communication has gone well. However, there is room for improvement. Caretakers want information earlier and they want more information. Especially information about practical things is important for them.

KEYWORDS:

Communication, pre-primary education

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
1.1 Työn taustaa ja toimeksianto	6
1.2 Työn tavoitteet ja tutkimuskysymykset	8
1.3 Työssä käytettävät tutkimusmenetelmät	9
2 VIESTINTÄ	15
2.1 Viestintä	15
2.2 Viestintään vaikuttavat lait	17
2.3 Turun kaupungin viestintä kaksivuotisesta esiopetuskokeilusta	19
3 SUOMALAINEN VARHAISKASVATUS JA KAKSIVUOTINEN ESIOPETUSKOKEILU	22
3.1 Varhaiskasvatus ja esiopetus Suomessa	22
3.2 Osallistumisaste varhaiskasvatuksessa	23
3.3 Kaksivuotisen esiopetuskokeilun taustaa - maksuton varhaiskasvatus	25
3.4 Turun kaupungin varhaiskasvatus ja esiopetus	26
4 VIESTINNÄN KEHITTÄMINEN TURUN KAUPUNGIN KAKSIVUOTISESSA ESIOPETUSKOKEILUSSA	28
4.1 Kyselytutkimuksen toteuttaminen	28
4.2 Kyselytutkimuksen tulokset	28
5 YHTEENVETO	39
5.1 Pohdintaa ja kehittämissuhteet	39
5.2 Työn luotettavuuden arviointi	42
5.3 Johtopäätökset	42
LÄHTEET	43

LIITTEET

Liite 1. Saateviesti kyselytutkimukseen.

KUVIOT

Kuvio 1. Virhemarginaali luotettavuusrajalalla 95 % (Ojasalo ym. 2014, 125).	11
Kuvio 2. Tiedon jakautuminen eri internetsivuille.	21
Kuvio 3. Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset 1985–2019 (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2020, 1).	24
Kuvio 4. Turun kaupungin palvelukokonaisuusrakenne (Turun kaupunki 2021f).	26
Kuvio 5. Mistä lähteistä huoltajat ovat saaneet tietoa kokeilusta.	29
Kuvio 6. Mistä lähteistä huoltajat haluavat jatkossa saada tietoa kokeilusta.	30
Kuvio 7. Huoltajien kokemus riittävästä tiedonsaannista.	31
Kuvio 8. Huoltajien kokemus tiedon selkeydestä.	32
Kuvio 9. Huoltajien kokemus viestinnän hyvästä sujumisesta.	33
Kuvio 10. Huoltajien kokemus Turun kaupungin internetsivuja koskevista väittämistä.	34
Kuvio 11. Huoltajien näkemys aiheista, joista he haluaisivat saada vielä lisää tietoa.	35
Kuvio 12. Huoltajien odotukset liittyen kokeiluun.	36
Kuvio 13. Huoltajien näkemys viestinnän kehittämisestä.	37
Kuvio 14. Huoltajien avoin palaute.	38

1 JOHDANTO

There is no knowledge that is not power.

Suomen koulutusjärjestelmää pidetään yleisesti yhtenä maailman parhaimmista. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen suhteen tilanne ei ole kuitenkaan niin selkeä. Esimerkiksi varhaiskasvatuksen osallistujamäärä Suomessa ei ole tilastojen mukaan erityisen hyvä. Suomessa 3–5 vuotiaista noin 82% osallistui vuonna 2018 varhaiskasvatukseen. Tämä on alle OECD:n (Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöön) kuuluvien maiden keskiarvon. (Valtioneuvosto 2020.)

Suomen varhaiskasvatusjärjestelmää ollaan alati parantamassa. Tästä esimerkkinä on vuonna 2021 elokuussa käynnistytävä kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu, joka on osa opetus- ja kulttuuriministeriön Oikeus oppia –kehittämishjelmaa. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa esiopetus kestää vuoden sijasta kaksi.

1.1 Työn taustaa ja toimeksianto

Työn toimeksiantajana on Turun kaupunki. Turku on yksi niistä kunnista, joka satunnaisotannassa valittiin suorittamaan kaksivuotista esiopetusta. Tämän myötä Turun kaupungissa mietitään miten kokeilu tulisi suorittaa ja miten siitä tulisi viestiä huoltajille. Tavoitteena on, että huoltajille pystytään viestimään kokeilusta mahdollisimman hyvin ja selkeästi. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu on Opetus- ja kulttuuriministeriön toteuttama kokeilu, mikä kestää elokuun 2021 alusta toukokuun 2024 loppuun. Kokeiluun osallistuu yhteensä noin 10 000 vuosina 2016 tai 2017 syntynyttä lasta. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun tarkoituksena on vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa, kehittää esiopetuksen laatua ja vaikuttavuutta, selvittää varhaiskasvatuksen sekä esi- ja alkuopetuksen välisiä jatkumoa, selvittää perheiden palveluvalintoja sekä saada tietoa kaksivuotisen esiopetuksen vaikutuksista lasten kehitys- ja oppimisedellytyksiin, sosiaalisiin taitoihin ja terveen itsetunnon muodostumiseen. (Opetushallitus 2021a.)

Opetushallitus on laatinut opetussuunnitelman perusteet kokeilua varten. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat vuoden 2014 esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin, mutta niitä on tarvittavilta osin muokattu kokei-

luun sopivaksi. Opetushallitus on valmistellut opetussuunnitelmaperusteet yhdessä varhaiskasvatuksen asiantuntijoiden ja tutkijoiden kanssa. Perusteet on laadittu niin, että perusteiden mukainen toiminta ja opetus muodostavat luontevan osan lasten oppimisen polkua varhaiskasvatuksesta perusopetukseen. (Opetushallitus 2021a.)

Kokeiluun valittiin kaksivuotisen esiopetuksen kokeilulain mukaisesti satunnaisotannalla kuntia tai kunnista koostuvia alueita. Koska kokeilu perustuu koeasetelmaan, kunnat eivät ole voineet hakeutua kokeiluun itse. Kuntia, joissa järjestetään kaksivuotista esiopetusta, on yhteensä 105 kappaletta. Valittujen kuntien lisäksi on valittu kokeilukuntia, jotka eivät järjestä kaksivuotista esiopetusta, mutta toimivat verrokkikuntina. Kokeilua voidaan järjestää vain sellaisissa esiopetuksen toimipaikoissa, joissa lapset voivat myös osallistua täydentävään varhaiskasvatukseen. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021a.)

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun toteutumista selvitetään seuraamalla ja arvioimalla kokeilun toimeenpanoa, kohdejoukkoa, kokeilun toiminnallisia ja pedagogisia käytäntöjä sekä kokeilun opetussuunnitelman perusteita ja paikallisia opetussuunnitelmia. Kokeilukunnan tulee osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Tutkimushankkeesta saatua tietoa käytetään valtakunnallisen päätöksenteon pohjana. Lapsen osallistuminen kokeiluun perustuu huoltajien suostumukseen. Jos lapsen halutaan osallistuvan kokeiluun esiopetusta järjestävässä toimipaikassa, huoltajien tulee hakea lapselle paikka kokeilusta. Esiopetus on osallistuville perheille maksutonta. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun osallistuville lapsille esiopetus on velvoittavaa nykyisen esiopetuksen tavoin. Lapsen huoltajan on huolehdittava, että lapsi osallistuu kaksi vuotta kestäväseen kokeilutoimipaikassa järjestettyyn esiopetukseen tai saavuttaa kaksivuotisen esiopetuksen muilla tavoin. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021a.)

Kokeilulain mukaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa mukana olevan kokeilukunnan tulee laatia paikallinen kokeiluopetussuunnitelma ja tehdä päätös sen käyttöön ottamisesta ennen kokeilun alkamista 1.8.2021. Kokeilukunta voi tehdä yhteistyötä muiden kokeiluun osallistuvien kuntien kanssa paikallisen opetussuunnitelman laadinnassa. Paikallinen kokeiluopetussuunnitelma laaditaan siten, että se ohjaa, määrittelee ja tukee esiopetuksen järjestämistä kaikissa kokeilutoimipaikoissa. Kokeilukunta ottaa huomioon lasten tarpeet, paikalliset erityispiirteet sekä esiopetusta koskevan arviointitiedon ja kehittämistyön tulokset opetussuunnitelmaa laatiessaan. Paikalliset suunnitelmat voivat tarkentaa valtakunnallisia perusteita, mutta ne eivät poissulkea mitään lain, asetuksen tai perusteiden edellyttämää tavoitetta tai sisältöä. (Opetushallitus 2021b, 9.)

Turun kaupungin kaksivuotisen esiopetuksen opetussuunnitelma hyväksyttiin 15.6.2021. Turussa opetussuunnitelmaa täydennetään yksiköiden kanssa lukuvuosittain laadittavalla toimintasuunnitelmalla. Jokaiselle lapselle laaditaan lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma ja se on voimassa täydentävän varhaiskasvatuksen aikana. Lapsen oppimissuunnitelma laaditaan esiopetuksen alussa ja sitä arvioidaan vähintään kerran toimintakaudessa. Huoltajat ja lapset ovat mukana niin suunnitelmien laadinnassa kuin arvioinnissa. Opetussuunnitelman mukaan yksiköt järjestävät omat vanhempainillat syksyllä toimintakauden alkaessa. Niissä huoltajille avataan toimintasuunnitelman ja opetussuunnitelman sisältöjä sekä kaksivuotisen esiopetuksen käytännön järjestelyjä yksikössä. Vanhempainilloissa huoltajien osallisuutta voidaan vahvistaa projektien suunnittelussa tai yhteisillä keskustelutehtävillä heiltä ajatuksia keräten. (Turun kaupunki 2021c.) Lukuvuonna 2021–2022 kokeiluun ottaa osaa 385 lasta Turussa 22:ssa eri päiväkodissa. Verrokkiryhmässä Turussa on 1221 lasta. (Maarit Kivikorpi 15.6.2021.)

Opetus- ja kulttuuriministeriö on viestinyt kokeilusta lähettämällä kuntien kautta huoltajille esitteen, jossa esiopetuksen kokeilusta kerrotaan lisää. Huoltajien on mahdollista löytää tietoa kokeilusta myös Opetushallituksen ja Opetus- ja kulttuuriministeriön internetsivuilta.

1.2 Työn tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tavoitteena on kuvata Turun kaupungin kaksivuotisen esiopetuskokeilun viestintää ja siihen liittyviä seikkoja, sekä selvittää miten viestintä voisi toimia vielä paremmin. Tutkimuskysymyksiä ovat:

- Mitkä seikat vaikuttavat Turun kaupungin kaksivuotisen esiopetuskokeilun viestintään?
- Miten viestintä on huoltajien mielestä sujunut?
- Miten Turun kaupunki voisi parantaa viestintää?

Työssä käsitellään yleistä teoriaa kyselytutkimuksen teosta ja kyselylomakkeen rakenteesta, jotka olivat tutkimusta tehtäessä otettava huomioon. Työssä käsitellään viestintää ja niitä lakeja, jotka vaikuttavat kokeilusta viestimiseen. Työssä kuvataan varhaiskasvatuksen yleistä tilannetta ennen kokeilun alkua. Tämän jälkeen kerrotaan kyselytutkimuksesta ja sen tuloksista. Lopussa pohditaan, mitä johtopäätöksiä tutkimuksen tuloksista voi tehdä ja annetaan kehittämisideoita tulosten perusteella.

1.3 Työssä käytettävät tutkimusmenetelmät

Hirsjärven ym. (2009, 123) mukaan tutkiminen on valintojen ja päätösten tekoa. Valintoja ovat, kun pohditaan mitä tulisi tutkia, minkälaista aineistoa tulisi kerätä tai mitä lähestymistapaa tulisi käyttää tutkimuksessa. Kun jonkin lähestymistavan valitsee, on selvää, että tutkimus on erilainen kuin jos olisi valinnut toisenlaisen strategian. Tutkimus ei ole välttämättä parempi tai huonompi kuin toisenlaisista lähtökohdista syntynyt tutkimus. (Hirsjärvi ym. 2009, 123.)

Tässä tutkimuksessa on valittu tutkimustavaksi kyselytutkimus. Kyselytutkimus valittiin tutkimustavaksi, koska sen avulla voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto. Kyselytutkimuksessa voidaan kysyä suurelta määrältä ihmisiä monia asioita. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun viestintä tavoittaa satoja huoltajia, joten on tärkeää saada mahdollisimman monen mielipide asiaan liittyen. Kyselytutkimuksen käyttöä puoltaa myös vallitseva tilanne liittyen COVID-19-pandemiaan, minkä takia sähköinen kysely tuntui sopivimmalta toteutustavalta. Lisäksi kysely on menetelmänä nopea ja tehokas. Se sopii hyvin monenlaisten ilmiöiden ja aiheiden tutkimukseen. (Ojasalo ym. 2014, 121–122.)

Vehkalahden (Vehkalahti 2014, 11.) mukaan kyselytutkimus on tärkeä tapa kerätä tietoa muun muassa erilaisista yhteiskunnan ilmiöistä, ihmisten toiminnasta, mielipiteistä, asenteista ja arvoista. Mielipiteiden, arvojen ja asenteiden tutkiminen ei ole helppoa. Haasteita aiheuttavat useat epävarmuudet: edustivatko kyselyyn osallistuneet tutkimuksen perusjoukkoa, saatiinko tarpeeksi vastauksia, oliko kysymyksiin vastattu riittävän kattavasti, mittasivatko kysymykset tutkittavia asioita, oliko kyselynajankohta hyvä, toimivatko mittarit luotettavasti, ja niin edelleen. (Vehkalahti 2014, 11–12.)

Ojasalon ym. mukaan (Ojasalo ym. 2014, 121–122.) kyselytutkimus on erittäin yleinen ja käytetty tiedonkeruumenetelmä. Kyselytutkimuksessa tutkija esittää kysymyksiä vastaajalle kyselylomakkeen välityksellä. Kyselyt tuottavat paljon numeroihin perustuvaa dataa, jota voidaan käsitellä tilastollisesti. Kyselyn heikkouksia ovat, että tuotettua tietoa pidetään pinnallisena ja on vaikeaa arvioida, miten vakavasti vastaajat ovat suhtautuneet tutkimukseen. Myöskään ei ole varmuutta, miten onnistuneita annetut vastausvaihtoehdot ovat vastaajan näkökulmasta tai miten perehtyneitä vastaajat ovat tutkitusta aiheesta. Niinpä perusvaatimus kyselytutkimuksen käytölle on se, että vastaajilla on tarpeeksi tietoa asiasta. Jollei tämä ehto täyty, on syytä harkita muun tutkimusmuodon käyt-

töä. Tyypillisimpiä tutkimustapoja ovat postitse lähetettävät kyselylomakkeet ja internetissä täytettävät kyselyt. Myös puhelimesta tai kasvokkain tehtävät kyselyt, joissa haastattelija täyttää lomakkeen vastaajan puolesta, ovat mahdollisia. Kyselytavan valinta riippuu esimerkiksi kustannustekijöistä, sekä siitä miten arkaluonteisia kysymykset ovat. (Ojasalo ym. 2014, 121–122.)

Kyselytutkimuksen suunnittelussa pitää ensin määritellä sen tavoitteet, ja ketä se koskee. Esimerkiksi jos tavoitteena on saada tietoa asiakastyytyväisyydestä, niin mittauksen kohteita ovat asiakkaat. Näitä mittauksen kohteita kutsutaan havaintoyksiköiksi. Kaikkien havaintoyksiköiden muodostamaa joukkoa kutsutaan perusjoukoksi. Luotettavinta tietoa saataisiin mittaamalla kaikkia perusjoukon havaintoyksiköitä, eli esimerkiksi asiakastyytyväisyyden mittaamisessa saataisiin luotettavinta tietoa kysymällä samat kysymykset kaikilta asiakkailta. Käytännössä tällainen olisi kuitenkin mahdotonta tai liian kallista, joten yleensä perusjoukosta otetaan satunnaisesti valittu otos, eli joukko henkilöitä vastaamaan kysymyksiin. Otoksen vastausten perusteella saadaan tietoja, joista voidaan tilastollisen päättelyn avulla tehdä koko perusjoukkoa koskevia päätelmiä. (Ojasalo ym. 2014, 122–123.)

Määrällisessä tutkimuksessa pyritään käyttämään satunnaisuutta otosta valittaessa. Satunnaisuus on ratkaisevan tärkeä piirre, jotta valitusta joukosta voidaan tehdä koko perusjoukkoa koskevia yleistyksiä. Tilastollisesti vahvin otantamenetelmä on satunnaisotanta. Siinä jokaisella perusjoukkoon kuuluvalla havaintoyksiköllä on yhtä suuri todennäköisyys tulla valituksi otokseen. Satunnaisotannassa kyselyn tekijä laatii ensiksi listan kaikista perusjoukon havaintoyksiköistä. Tätä listaa kutsutaan otantakehikoksi. Sen jälkeen tekijä päättää haluamansa otoksen koon. Otoksen koko määrittyy sillä perusteella, kuinka suuren virhemarginaaliin tutkimuksen tekijä on valmis hyväksymään. Mitä suurempi otoksen koko on, sitä pienempi on virhemarginaali.

Tuloksena saatu prosenttiluku	OTOKSEN KOKO													
	N=25	N=50	N=75	N=100	N=150	N=200	N=250	N=300	N=400	N=500	N=600	N=800	N=1000	N=2000
2 tai 98	± 5,6	±4,0	± 3,2	±2,8	±2,3	±2,0	±1,8	±1,6	±1,4	±1,3	±1,1	±1,0	±0,9	±0,6
3 tai 97	±6,8	±4,9	±3,9	±3,4	±2,8	±2,4	±2,2	±2,0	±1,7	±1,5	±1,4	±1,2	±1,1	±0,8
4 tai 96	±7,8	±5,6	±4,5	±3,9	±3,2	±2,8	±2,5	±2,3	±2,0	±1,8	±1,6	±1,4	±1,3	±0,9
5 tai 95	±8,7	±6,2	±5,0	±4,4	±3,6	±3,1	±2,7	±2,5	±2,2	±2,0	±1,8	±1,5	±1,4	±1,0
6 tai 94	±9,5	±6,8	±5,5	±4,8	±3,9	±3,4	±3,0	±2,8	±2,4	±2,1	±2,0	±1,7	±1,5	±1,0
8 tai 92	±10,8	±7,7	±6,2	±5,4	±4,4	±3,8	±3,4	±3,1	±2,7	±2,4	±2,2	±1,9	±1,7	±1,2
10 tai 90	±12,0	±8,5	±6,9	±6,0	±4,9	±4,3	±3,8	±3,5	±3,0	±2,7	±2,5	±2,1	±1,9	±1,3
12 tai 88	±13,0	±9,2	±7,5	±6,5	±5,3	±4,6	±4,1	±3,8	±3,3	±2,9	±2,7	±2,3	±2,1	±1,4
15 tai 85	±14,3	±10,1	±8,2	±7,1	±5,9	±5,1	±4,5	±4,1	±3,6	±3,2	±2,9	±2,5	±2,3	±1,6
20 tai 80	±16,0	±11,4	±9,2	±8,0	±6,6	±5,7	±5,0	±4,6	±4,0	±3,6	±3,3	±2,8	±2,5	±1,8
25 tai 75	±17,3	±12,3	±10,0	±8,7	±7,1	±6,1	±5,5	±5,0	±4,3	±3,9	±3,6	±3,0	±2,8	±1,9
30 tai 70	±18,3	±13,0	±10,5	±9,2	±7,5	±6,5	±5,8	±5,3	±4,6	±4,1	±3,8	±3,2	±2,9	±2,0
35 tai 65	±19,1	±13,5	±11,0	±9,5	±7,8	±6,8	±6,0	±5,5	±4,8	±4,3	±3,9	±3,3	±3,1	±2,1
40 tai 60	±19,6	±13,9	±11,3	±9,8	±8,0	±7,0	±6,2	±5,7	±4,9	±4,4	±4,0	±3,4	±3,1	±2,2
45 tai 55	±19,8	±14,1	±11,4	±9,9	±8,1	±7,0	±6,2	±5,8	±5,0	±4,5	±4,1	±3,5	±3,2	±2,2
50	±20,0	±14,2	±11,5	±10,0	±8,2	±7,1	±6,3	±5,8	±5,0	±4,5	±4,1	±3,5	±3,2	±2,2

Kuvio 1. Virhemarginaali luotettavuusrajalalla 95 % (Ojasalo ym. 2014, 125).

Jos esimerkiksi otoksen koko on 1000 henkilöä, joista 80% on ostanut tuotteen, niin 77,5%-82,5% on ostanut tuotteen luotettavuusrajalalla 95%. Jos samassa tapauksessa otoksen koko olisi 25 henkilöä, niin 4%-36% olisi ostanut tuotteen luotettavuusrajalalla 95%. Luotettavuusraja 95% on tilastollisessa tutkimuksessa vakiintunut käytäntö, ja kertoo siitä, että tuloksesta ollaan 95% varmoja. (Ojasalo ym. 2014, 123–125.)

Kyselytutkimuksessa mittaus tapahtuu yleensä kyselylomakkeella. Kun vastaaja täyttää lomakkeen, on siihen enää myöhäistä tehdä muutoksia, joten lomake on syytä suunnitella todella huolellisesti. Koko tutkimuksen onnistuminen riippuu lomakkeesta. Ratkaisevaa on se, että kysytäänkö sisällöllisesti oikeita kysymyksiä tilastollisesti mielekkäällä tavalla. Kumpikaan ei yksinään riitä. Hyvä kyselylomake on siis kokonaisuus, jossa toteutuvat sekä sisällölliset että tilastolliset näkökohdat. (Vehkalahti 2014, 20.)

Kyselylomake sopii hyvin aineiston keruun välineeksi tutkimuksissa, joissa ollaan kiinnostuneita esimerkiksi tutkittavien mielipiteistä, arvoista, asenteista ja kokemuksista. Lomakekyselyssä saadaan harvoin kerätyksi niin monipuolista aineistoa kuin haastattelulla, vaikka lomakkeen kysymykset olisivatkin avoimia. Haastattelu on aina vuorovaikutustilanne tutkijan ja tutkittavan välillä, ja siihen voidaan samalla liittää havainnoinnin kautta saatava tieto. Kyselylomakkeiden ongelmaksi muodostuu myös niiden vastaajilta edellyttämät perustaidot, esimerkiksi avoimien kysymysten ongelmaksi muodostuu usein se seikka, etteivät vastaajat ole tottuneet ilmaisemaan itseään kirjallisesti. Nuorille tai

kielitaidoiltaan heikoille vastaajille voi tuottaa vaikeuksia ymmärtää väittämiä, joiden sanoituksissa on käytetty kiertoilmauksia tai mutkikkaita rakenteita. Kyselylomakkeen laadinta on erittäin keskeinen vaihe tutkimuksen onnistumisen kannalta; itse tilastoanalysointivaihe on taas jokseenkin selkeä, jos kyselylomake on laadittu tutkimukselle asetetun tutkimusasetelman ja tutkimusongelmien pohjalta. (Tähtinen ym. 2020, 25–26.)

Verkkolomakkeet ovat voimakkaasti yleistyneet, ja niillä on paljon hyviä puolia. Sähköisten kyselyiden vahvuuksia ovat edullisuus, nopeus ja vaivattomuus. Kun vastaukset tallentuvat suoraan sähköiseen muotoon, niitä ei tarvitse erikseen tallentaa. Paperilomakkeiden tallentaminen on virhealtis ja aikaa vievä vaihe. Verkkolomakkeisiin voi toisaalta liittyä tavoitettavuusongelmia. Otos voi valikoitua sen mukaan, onko käytettävissä tietokonetta ja verkkoyhteyttä tai kokeeko verkossa vastaamisen luontevaksi vastaustavaksi. Lisäksi haasteena on se, että kyselyn pitäisi perustua otokseen. On keskeinen haaste välttää tilanne, jossa esimerkiksi kyselyn linkki päättyy ihmiselle, jotka eivät kuulu havaintoyksiköihin. Niinpä esimerkiksi sosiaalisessa mediassa olevat kyselyt voivat olla haasteellisia. (Vehkalahti 2014, 48; Ojasalo ym. 2014, 128–129.)

Tärkeä kyselyyn liittyvä asia on saatekirje. Saatekirje on kyselytutkimuksen ”julkisivu”. Se kertoo vastaajalle tutkimuksen perustiedot, eli siis mistä tutkimuksessa on kysymys, kuka tutkimusta tekee, miten vastaajat on valittu ja mihin tutkimustuloksia tullaan käyttämään. Saatekirjeen merkitystä ei voi aliarvioida, koska sen perusteella vastaaja voi joko motivoitua vastaamaan kyselyyn tai hylätä koko kyselylomakkeen. Ei siis välttämättä auta, vaikka lomake itsessään olisi kuinka hyvä. Vastaaja ei ehkä edes vilkaise kyselyä, jos saatekirje on epämääräinen tai ylimalkainen. Ehkä paras vastaamismotivaatio tulee siitä, että aihe kiinnostaa jo valmiiksi, mutta myös hyvin laaditulla saatekirjeellä voi herättää vastaajan kiinnostuksen ja vaikuttaa vastausten luotettavuuteen. (Vehkalahti 2014, 47–48.) Saatekirje ei saa olla liian pitkä (Tähtinen ym. 2020, 30).

Kyselylomakkeen suunnittelu on tärkeä tehtävä. Kyselylomakkeeseen tulisi sisällyttää kaikki sellaiset ja vain sellaiset kysymykset, jotka tarvitaan työn tavoitteiden saavuttamiseksi. Lomakkeen pituus ja ulkoasun selkeys ovat erittäin tärkeitä tekijöitä. Liian pitkä kysely heikentää vastaamishalua. Kysymysten tulisi olla kohtuullisen mittaisia ja mahdollisimman tarkkoja. Kysymysten tulisi olla yksiselitteisiä, jotta niitä ei voi tulkita väärin. Lomakkeeseen kannattaa merkata mahdollisimman tarkat vastausohjeet. On myös hyvä miettiä, onko kysymyksiin valmiit vastausvaihtoehdot vai ovatko kysymykset avoimia. Vastaaminen pitäisi tehdä mahdollisimman helpoksi, sillä harva viitsii käyttää omaa aikaansa pitkien lomakkeiden kanssa painimiseen. Myös kielen selkeyteen ja lomakkeen

ulkoasuun tulee kiinnittää paljon huomiota. (Ojasalo ym. 2014, 130–132; Vehkalahti 2014, 48.)

Kysymysten sijoittelu lomakkeessa vaikuttaa vastausten luotettavuuteen. Kyselytutkimuksessa käytetään enimmäkseen suljettuja osioita, mutta myös avoimia osioita tarvitaan. Molemmilla osioilla on hyvät ja huonot puolensa. Valmiit vastausvaihtoehdot helpottavat tietojen käsittelyä olennaisesti sekä selkeyttävät mittausta. Avoimista vastauksista saatetaan saada tutkimuksen kannalta tärkeää tietoa, joka voisi jäädä muuten kokonaan havaitsematta. Välttämättömiä avoimet osiot ovat tilanteissa, joissa vaihtoehtoja ei voida tai ei haluta luetella. Vaihtoehtoja voi olla liikaa, tai niitä ei ole mahdollista etukäteen rajata riittävästi. (Vehkalahti 2014, 25.)

Kysymykset kyselylomakkeessa on yleensä hyvä järjestää asiakokonaisuuksiksi, kysymysten olisi hyvä olla aikajärjestyksessä ja ne olisi syytä järjestää vaikeusjärjestykseen (ensin helpoimmat kysymykset); tosin kysymysten järjestyksen suhteen käytetään monia erilaisia tapoja ja tarkoituksenmukainen ratkaisu riippuu aina tutkimuksen tavoitteista. Kysymysten tulee olla selkeitä ja yksiselitteisiä, ne eivät saa olla johdattelevia. Kysymykset saavat mitata vain yhtä asiaa kerrallaan, toisin sanoen on tärkeätä varmistaa, että kysymyksissä ei ole kaksiosaisia väittämiä, kuten esimerkiksi ”harrastan joukkueurheilua ja pidän siitä”. Kysymykset eivät saa olla myöskään ”sosiaalisesti ladattuja”, jotta ei saataisi vain sellaisia vastauksia, jotka heijastavat enemmän sitä, mitä esimerkiksi yleinen mielipideilmasto odottaa kuin vastaajan todellisia ajatuksia kysymyksestä. (Tähtinen ym. 2020, 28.)

Kysymystä koskevia vastausvaihtoehtoja ei pidä olla liian montaa, eivätkä ne saa olla liian pitkiä. Mielipidettä mittaavissa väittämissä, joita on tarkoitus yhdistää myöhemmin summamuuttujiksi, on hyvä käyttää vastauskaalaa, jossa on riittävästi vastausvaihtoehtoja: esimerkiksi 5-portainen Likert-asteikko toimii yleensä hyvin aikuisilla vastaajilla. Asteikkojen tulisi mennä samaan, loogiseen suuntaan, esimerkiksi Likert-asteikossa 1 tarkoittaa täysin eri mieltä tai vastaavaa, 5 tarkoittaa täysin samaa mieltä, eli pienempi luku viittaa ”pienimpään ilmiön olemassaoloon” ja päinvastoin. Asteikon keskellä oleva vaihtoehto tulee sanoittaa niin, että se kuvaa aidosti skaalan keskikohtaa tai esimerkiksi neutraalia mielipidettä. Monesti hyvä muoto on ”ei samaa eikä eri mieltä”. Yleensä neutraali vaihtoehto on syytä olla. Mikäli neutraalia vaihtoehtoa ei ole, vastaaja voi helposti jättää kokonaan vastaamatta kysymykseen. Neutraali vastaus on parempi kuin ei vastusta ollenkaan. Mikäli on mahdollista, että vastaaja ei lainkaan tunne asiaa tai ei yk-

sinkertaisesti pysty tai halua ottamaan kantaa, voi varsinaisen skaalan ulkopuolelle sijoittaa lisävaihtoehdon 'en osaa sanoa' tai 'en tiedä'. "En osaa sanoa" -vaihtoehto on parempi kuin puuttuva tieto. Vastausohjeet tulee sijoittaa lomakkeen alkuun ja aina siihen kohtaan lomaketta, jossa vastaustapa muuttuu. Kovin useita erilaisia vastaustapoja ei kannata sisällyttää yhteen kyselyyn. Kielen tulee olla selkeää, ymmärrettävää ja kysymysten yksiselitteisiä. (Tähtinen ym. 2020, 28–29; Vehkalahti 2014, 36.)

Hyvän kyselylomakkeen kriteereiksi voidaan siis määritellä ulkoasun selkeyden ja siis-
teyden, kysymysten ymmärrettävyyden ja yksiselitteisyyden, kysymysten neutraalisuuden eli kysymykset eivät siis saa olla johdattelevia, kysymysten validiuden (operationaalistamiseen liittyvä kysymys; mittaavatko kysymykset todella sitä, mitä niiden on tarkoitus mitata) sekä vastausten jatkotyöstämisen vaivattomuuden. Tavoitteena on, että lomake on mahdollisimman vaivaton täyttää ja siitä saatu informaatio on helposti siirrettävissä käytettävään tilasto-ohjelmaan. Tärkeää on se, että lomakkeessa olevat kohdat ovat oikeassa suhteessa tutkimuskysymyksiin. Kysymyksiä ei saisi olla lomakkeella liikaa – kukaan ei jaksakaan keskittyä vastaamaan mittaripatteristoon, jonka täyttämiseen kuluu tunteja. On tärkeää, että kysymykset liittyvät tutkimuksen keskeisiin käsitteisiin mahdollisimman kattavasti. (Tähtinen ym. 2020, 30.)

2 VIESTINTÄ

2.1 Viestintä

Juholinin (2017) mukaan viestintä on ihmisen lajityypillinen ominaisuus ja kaiken inhimillisen tekemisen ja vuorovaikutuksen perusta. Viestintä on välttämätön ehto sosiaaliselle järjestykselle. Ilman viestintää ei olisi olemassa organisoitua toimintaa eikä organisaatioita. Viestinnässä on monia haasteita. Voi olla, että viesti ei saavuta toivottuja vastaanottajia, viestin sisältöä ei ymmärretä tai viesti saatetaan ohittaa, jos se ei vaikuta kiinnostavalta. Viestintä voi myös tapahtua ympäristössä, joka kyseenalaistaa viestin luotettavuuden, esimerkiksi vääränlaisessa sosiaalisessa mediassa. (Juholin 2017, 22, 24.)

Viestintää ja sen vaikuttavuutta voidaan parantaa, kun tunnetaan lähestyttävät henkilöt, heidän tilanteensa, tarpeensa ja odotuksensa. Viestiä voidaan muotoilla tavalla, joka koskettaa tavoiteltavia henkilöitä, tai voidaan käyttää heille mieluisia viestinnän keinoja ja foorumeita. Monissa organisaatioissa on siirrytty monikanavaiseen sisällöntuotantoon, jolloin saman tiedon löytää tai saa useasta eri paikasta hieman erilaisessa muodossa. Monikanavaisuus tehostaa viestintää, kun ei olla varmoja, mille kanaville sidosryhmät tulevat tai ajautuvat. Samaan viestiin törmääminen eri yhteyksissä voi toisaalta kyllästyttää ja johtaa torjumiseen. (Juholin 2017, 24.)

Julkisyhteisöjen, kuten valtion ja kuntien viestintä perustuu yhteiskunnallisiin sopimuksiin ja lakeihin. Viestinnän tulee demokratian hengessä palvella kuntalaisia siten, että he pääsevät osallisiksi erilaisiin suunnittelu- ja päätöksentekoprosesseihin sekä ovat tietoisia oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. Julkisen organisaation viestinnän tavoite on pelkistetysti edistää yhteistä hyvää arvostavan vuoropuhelun kautta. (Juholin 2017, 34.)

Eri sidosryhmillä on erilaisia vaatimuksia viestinnän suhteen, joihin organisaatioiden odotetaan vastaavan. Kansalaisten pitää saada tietää itseään koskevista asioista, ja kuntalaisten pitää saada tietää kuntansa päätöksenteosta ja palvelujen kehittämisestä sekä muutoksista. Osa näistä vaatimuksista perustuu lakeihin ja suosituksiin, osan taustalla on etiikka, osa taas on perusteltavissa suositeltavalla tai hyväksyttävällä tavalla toimia. (Juholin 2017, 43.)

Kuntaviestinnän oppaan (2016) mukaan viestintä on strateginen työväline. Viestintä on demokratian ja palvelun edellytys sekä välttämätöntä kaikessa uudistamisessa. Oikea-aikainen viestintä varmistaa hyvän asioiden valmistelun ja päätöksenteon. Viestintä on keskeinen johtamisen väline, ja vuorovaikutuksen merkitys korostuu entisestään johtamisessa. Nykyaikaisia viestintämahdollisuuksia aktiivisesti hyödyntävä julkinen hallinto herättää luottamusta kuntalaisissa ja sidosryhmissä. Viestinnässä selkeillä pohjatiedoilla on olennainen merkitys. Tavoitteet, vaihtoehdot ja vaikutukset on pystyttävä esittämään havainnollisesti ja ymmärrettävästi. Kuunteleva ja avoin viestintä helpottaa kaikkea kunnan johtamista. Ymmärrettävät perustelut helpottavat päätöksentekoa ja asioiden käsittelyä. Selkeä asioiden esittäminen vähentää kyselyjä ja valituksia. Rakentava keskustelu ja väärinkäsitysten välttäminen luovat hyvää kuntakuvaa ja myönteistä ilmapiiriä. Aktiivinen viestintä tukee monipuolista, asiallista julkista keskustelua. (Kuntaliitto 2016, 8–9.)

Viestinnässä on olennaista pitkäjänteisyys. Kaikki tavoitteet eivät toteudu hetkessä ja maine rakentuu monista tekijöistä ja kokemuksista pitkän ajan kuluessa. Johdonmukaisuus ja toisto varmistavat viestin perillemeno, luovat luottamusta ja rakentavat uskottavaa mielikuvaa. Viestinnän tulee perustua tosiasioille ja kielteisetkin ilmiöt on käsiteltävä. Viestintä ylläpitää osaltaan yhteisöllisyyttä ja asukkaiden hyvinvointia. Onnistunut viestintäilmapiiri synnyttää myönteisen, itseään vahvistavan kierteen, joka näkyy vetovoimassa ja maineessa. (Kuntaliitto 2016, 9.)

Kuntaorganisaatioiden verkkoviestintään vaikuttavat julkishallinnon toimintaa ohjaava lainsäädäntö ja suositukset sekä yleiset verkkoviestinnän odotukset. Verkkosivusto tarjoaa kunnalle kanavan ajantasaiseen ja kustannustehokkaaseen tiedonvälitykseen ja vuorovaikutukseen kuntalaisten kanssa. Sujuva ja ajantasainen verkkopalvelu on kunnan käyntikortti. Vaikka sosiaalisen median kanavat ovat nousseet perinteisen verkkoviestinnän rinnalle, tarvitaan edelleen selkeää viestintää kunnan sivuilla kunnan palveluista. Kuntien verkkopalvelun tulisi vähimmiltään sisältää tietoa kunnan toiminnasta ja palveluista, kertoa tietoa kunnan päätöksenteosta ja sen vaikutuksista sekä mahdollistaa asukkaiden ja sidosryhmien osallistumista ja vaikuttamista. Verkkopalvelun käyttäjiltä ei pidä edellyttää tietämystä kuntaorganisaatiosta, vaan kunnan on osattava neuvoa omilla sivuillaan käyttäjiä oikean tiedon lähteelle asiakaslähtöisesti. (Kuntaliitto 2016, 41.)

Mediamailman yleiset muutokset heijastuvat julkishallinnon viestintään. Digitaaliset sisällöt ja sähköiset palvelut korostuvat, kun taas painettujen lehtien levikit ja määrät pienenevät. Painetun materiaalin korvaaminen sähköisellä on kustannustehokasta, mutta

monessa tilanteessa ja monelle kuntalaiselle painettu opas, esite tai tiedotuslehti on edelleen välttämätön. Kotiin jaettava kunnan tiedotuslehdellä on entistä suurempi merkitys, kun maksullisten lehtien tilaus vähenee. Painettu materiaali pitää tehdä mahdollisimman ekologisesti ja taloudellisesti. Esitteet ja lehdet kannattaa toimittaa niin, että ne ovat helppolukuisia, havainnollisia ja ymmärrettäviä kaikkia asukasryhmiä ajatellen. (Kuntaliitto 2016, 50.)

2.2 Viestintään vaikuttavat lait

Kunnan viestintään vaikuttaa useampi laki. Näitä ovat muun muassa laki kunnan viestinnästä, laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta sekä kielilaki. Kaksivuotisen esiopeutuksen kokeiluun liittyy erityisesti sitä koskeva laki. Turku ottaa huomioon viestinnässään lait eri tavoilla. Esimerkiksi kaupungin internetsivut kokeilusta on mahdollista lukea selkokielellä niin suomeksi kuin ruotsiksi.

Kunnalliselle viestinnälle raamit antaa kuntalaki. Kuntalaki antaa evästyksiä viestinnän toteutukseen, mutta harkintavalta viestinnän toteuttamisessa on laaja. (Kuntaliitto 2016, 12.)

Hallituksen esityksessä korostetaan, että ”Yksilöiden kannalta on tärkeää, että hallinto toimii tehokkaasti ja että hallinnollisessa päätöksenteossa noudatettavat viestinnän tavat ovat toimivia, joustavia ja myös läpinäkyviä” (HE 268/2014). Kuntalain mukaan:

”Kunnan toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan tulee antaa riittävästi tietoja kunnan järjestämistä palveluista, taloudesta, kunnassa valmistelussa olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Kunnan on tiedotettava, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa.

Kunnan on huolehdittava, että toimielinten käsittelyyn tulevien asioiden valmistelusta annetaan esityslistan valmistuttua yleisen tiedonsaannin kannalta tarpeellisia tietoja yleisessä tietoverkossa. Kunnan on verkkoviestinnässään huolehdittava, että salassa pidettäviä tietoja ei viedä yleiseen tietoverkkoon ja että yksityisyyden suoja henkilötietojen käsittelyssä toteutuu.

Viestinnässä on käytettävä selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otettava huomioon kunnan eri asukasryhmien tarpeet.” (Kuntalaki 410/2015.)

Kunnan pitää ottaa huomioon viestinnässään yhdenvertaisuusvaatimukset. Selkeä ja ymmärrettävä kieli on peruslähtökohta, jota tulee vaalia jatkuvasti. Suomessa on noin puoli miljoonaa ihmistä, jotka tarvitsevat selkokieltä arkielämässään. (Kuntaliitto 2016, 12.) Lain digitaalisten palvelujen tarjoamisesta mukaan

”Palveluntarjoajan on varmistettava digitaalisten palvelujensa sisältöjen havaittavuus ja ymmärrettävyys sekä käyttöliittymien ja navigoinnin hallittavuus ja toimintavarmuus saavutettavuusvaatimusten mukaisesti. Saavutettavuusvaatimukset määritellään Euroopan unionin virallisessa lehdessä Euroopan komission julkaisemissa viitetiedoissa, jotka koskevat yhdenmukaistettuja standardeja tai niiden osia.” (Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta 306/2019.)

Kielilaki määrää kaksikielisyydestä. Kielilain mukaan:

”Valtion ja kunnallisen viranomaisen yleisölle suunnatussa tiedottamisessa on kaksikielisessä kunnassa käytettävä suomen ja ruotsin kieltä. Asianomaisen ministeriön on huolehdittava siitä, että yksilön hengen, terveyden ja turvallisuuden sekä omaisuuden ja ympäristön kannalta oleellinen tieto annetaan koko maassa molemmilla kansalliskielillä. Kaksikielisen viranomaisen ilmoitukset, kuulutukset ja julkipanot sekä muut yleisölle annettavat tiedotteet tulee antaa suomen ja ruotsin kielellä. Viranomaisten laatimien selvitysten, päätösten tai muiden vastaavien tekstien julkaiseminen ei velvoita kääntämään niitä sellaisinaan. Viranomaisen tulee kuitenkin huolehtia sekä suomen- että ruotsinkielisen väestön tiedonsaantitarpeista.” (Kielilaki 6.6.2003/423.)

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilua koskevan lain mukaan:

”Kokeilukunnat huolehtivat kokeilun paikallisesta toimeenpanosta kuten kuntien alueella asuvien kohdejoukkoon kuuluvien lasten ja näiden huoltajien riittävästä informoinnista ja kokeilun paikallisen opetussuunnitelman laatimisesta.” (Laki kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta 1046/2020.)

Lisäksi lain mukaan:

”Kokeilukunnan on ilmoitettava koeryhmään kuuluvan lapsen huoltajalle tai tämän muulle lailliselle edustajalle mahdollisuudesta hakea kokeilutoimipaikassa järjestettävään kaksivuotiseen esiopetukseen. Ilmoituksen on sisällettävä tiedot 2 momentissa tarkoitettu velvollisuudesta, mahdollisuudesta päättää kaksivuotiseen esiopetukseen osallistumisesta kokeilutoimipaikassa, kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelman perusteista, vaikutuksista kasvun ja oppimisen tu-

keen sekä oppilashuoltoon, koulumatkaetuuteen, varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin, lastenhoidon tukiin ja perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistumisesta sekä muista vastaavista tarpeellisista seikoista”. (Laki kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta 1046/2020.)

2.3 Turun kaupungin viestintä kaksivuotisesta esiopetuskokeilusta

Turun kaupungin viestintäkanavia yleisesti ovat Turun kaupungin verkkosivut, kaupungin tapahtumakalenteri, kaupungin sosiaalisen median kanavat Facebook, Twitter ja Instagram, asukaslehti Turkuposti, tapahtumainfot ja –listaukset sekä tiedotteet (Turun kaupunki 2021e). Turun kaupunki on viestinyt kaksivuotisesta esiopetuskokeilusta eri tavoilla näissä kanavissa. Kun opetus- ja kulttuuriministeriö ilmoitti mitkä kunnat on valittu ottamaan osaa kokeiluun, niin Turun kaupungin sivistystoimi viittasi tähän uutiseen Facebook päivityksessään (Turun kaupungin sivistystoimiala 2021). Kun opetus- ja kulttuuriministeriö tviittasi mitkä toimipaikat kunnissa järjestävät kokeilua, niin Turun kaupungin sivistystoimi viittasi tviittiin mainiten että 22 turkulaista päiväkotia on mukana kokeilussa (@turkusivistys 2021). Turun kaupunki pyrkii viestimään sosiaalisissa medioissa heti, kun asioista on virallisesti tiedotettu järjestävän tahon osalta (Maija Linnala 15.5.2021).

Turun kaupungilla on lisäksi internetsivut kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta. Sivulla on tietoa kokeilusta ja vastauksia usein kysytyihin kysymyksiin. Sivulla on lisäksi yhteystiedot kokeiluun liittyen ja linkki huoltajille Teamsissa järjestetyn huoltajainfon tallenteeseen (Turun kaupunki 2021b.) Turun kaupunki järjesti 21.4.2021 ruotsinkielisen ja 22.4.2021 suomenkielisen huoltajainfon kokeilusta. Suomenkielisessä huoltajainfossa varhaiskasvatuksen palvelualuejohtaja Vesa Kulmala, kaksivuotisen esiopetuksen suunnittelija Maarit Kivikorpi sekä palvelupäällikkö Satu Leppänen kertoivat kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta lisää. Vesa Kulmala kertoi tapaamisessa lähinnä yleistä tietoa kokeilusta, Maarit Kivikorpi kokeilun opetussuunnitelmasta sekä toiminnan sisällöstä ja Satu Leppänen kokeiluun ilmoittautumisesta ja asiakasmaksuista. Huoltajilla oli mahdollisuus kirjoittaa tapaamisen aikana kysymyksiä chatiin ja niihin pyrittiin vastaamaan tapaamisen aikana. Kysymykset myös koottiin ja niitä hyödynnettiin kaupungin internetsivujen usein kysytyjen kysymysten laadinnassa. Monet tapaamisessa esitetyt kysymykset liittyivät konkretiaan, huoltajia kiinnosti mitä kaksivuotinen esiopetuskokeilu tarkoittaa konkreettisesti ja mikä muuttuu. Huoltajat esittivät myös kysymyksiä ryhmien kokoon ja

niiden muodostumiseen sekä kokeiluun ilmoittautumiseen liittyen. Ilmoittautuminen kokeiluun oli auki 23.4.-2.5.2021.

Turku itse on saanut ministeriöstä tietoa seuraavasti:

20.1.2021 Turku sai ministeriön päätöksen kokeilukunnista. Tällöin Turku sai tietää, että se kuuluu sellaisten kuntien joukkoon, joiden sisältä valitaan myöhemmin kaksivuotista esiopetusta järjestävät kokeilutoimipaikat ja niiden verrokkitoimipaikat.

14.4.2021 Turku sai ministeriön päätöksen kokeilutoimipaikoista. Tieto julkaistiin samaan aikaan ministeriön sivuilla. Ministeriöstä annettiin myös ”Ohje kokeilutoimintaa järjestäville kokeilukunnille perheiden tavoittamisesta”. Ministeriön päätös käytännössä määrittää sen, ketkä lapset kuuluvat koe- ja ketkä verrokkiryhmään. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta annetun lain (1046/2020) 5 §:n 4 momentin mukaan on kuitenkin kokeilukunnan tehtävä ennen kokeilun alkamista päättää koe- ja verrokkiryhmään kuuluvat lapset. Samalla annettiin kunnille mallipohjat koeryhmäpäätöstä ja verrokkipäätöstä varten. Tämän jälkeen kokeiluyksiköistä lähti tieto Wilman kautta tai sähköpostilla yksikössä sisällä oleville koeryhmän lapsille. Kotoa tuleville lähetettiin info kirjeenä. Samalla jaettiin esitteitä suomen, ruotsin ja englanninkielisinä. Perheet kutsuttiin yhteiseen Teamsissa järjestettyyn huoltajainfoon samassa yhteydessä.

21.4.2021 Turku sai lisäohjeen ministeriöstä yksiköiden välisten siirtojen ja paikkakunnalle muuttaneiden lasten osalta. (Maarit Kivikorpi 14.6.2021.)

Kaupungilla on ollut maaliskuun alusta kaksivuotisen esiopetuksen suunnittelija, jonka työnkuvana on opetussuunnitelman ja toimintasuunnitelman laadinta, henkilöstön koulutusta, kokeiluyksiköiden verkoston luominen Turkuun ja sen säännölliset kokoontumiset, kokeilurekisterin ylläpito ja tiedonsiirto opetushallituksen rekisteriin. Suunnittelija on myös Turun toisena edustajana Opetushallituksen kokoamassa Kaksivuotisen esiopetuksen verkostossa. Toiminnan kehittäminen, seuranta ja arviointi sekä raportointi eri toimijoille tarpeen mukaan kuuluvat myös suunnittelijan toimenkuvaan. (Maarit Kivikorpi 15.6.2021.)

Tieto kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta on jakautunut tällä hetkellä moneen eri paikkaan. Opetus- ja kulttuuriministeriön sivuilta löytyy yleistä tietoa kokeilusta, vastauksia usein kysytyihin kysymyksiin (suunnattuna lähinnä kokeilua järjestäville kunnille), muuta aineistoa kunnille sekä tietoa henkilötietojen käytöstä kokeilussa.

Opetushallituksen sivuilta löytyy toisaalta yleistä tietoa kokeilusta, kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelman perusteet, yhteystiedot kokeiluun liittyen, tietoa kokeilun tavoitteista ja perusteista, sekä linkkejä webinaareihin ja niissä esitettyihin materiaaleihin. Turun kaupungin sivuilta löytyy puolestaan tiiviisti yleistä tietoa kokeilusta, vastauksia usein kysytyihin kysymyksiin, Turun kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelma, yhteystiedot kokeiluun liittyen Turussa, tietoa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista, sekä tallenne Teamsissa järjestetystä huoltajainfosta. Seuraavassa kuviossa kuvataan miten tieto on jakautunut eri sivuille ja mitä yhtäläistä tietoa sivuilla on.

Tieto kokeilusta		
Opetushallituksen sivut	Opetus- ja kulttuuriministeriön sivut	Turun kaupungin sivut
Yleistä tietoa kokeilusta	Yleistä tietoa kokeilusta	Yleistä tietoa kokeilusta (tiivisti)
Opetussuunnitelman perusteet		Opetussuunnitelma (Turun)
	Usein kysytyt kysymykset	Usein kysytyt kysymykset
Yhteystiedot		Yhteystiedot (Turun)
Tavoitteet, perusteet		
Webinaarit ja niiden materiaali		
		Asiakasmaksut
		Huoltajainfon tallenne
	Aineistoa kunnille	
	Henkilötietojen käyttö	

Kuvio 2. Tiedon jakautuminen eri internetsivuilla.

Kuten kuviossa näkyy, niin sama tieto toistuu useammalla sivulla. Samanaikaisesti tietyt asiat löytyvät vain tietyltä sivustolta.

3 SUOMALAINEN VARHAISKASVATUS JA KAKSIVUOTINEN ESIOPETUSKOKEILU

3.1 Varhaiskasvatus ja esiopetus Suomessa

Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää sekä tärkeä vaihe lapsen oppimisen polulla (Opetushallitus 2021a). Varhaiskasvatustilain mukaan ”Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka” (Varhaiskasvatustilain 540/2018). Lisäksi laki korostaa, että: ”Varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä tai tuotettaessa ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu” (Varhaiskasvatustilain 540/2018). Varhaiskasvatuksen tehtäviä ovat tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista, edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, ehkäistä syrjäytymistä sekä tukea huoltajia kasvatustyössä ja mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. (Opetushallitus 2021c.)

Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat perhepäivähoito, varhaiskasvatustoiminta ja avoin varhaiskasvatustoiminta. Kunta huolehtii siitä, että varhaiskasvatusta on saatavissa perheiden ja lapsen tarpeen mukaan. Varhaiskasvatus kattaa ikävuodet 0–6 (Opetushallitus 2021c). Varhaiskasvatuksen yleinen suunnittelu, seuranta ja ohjaus kuuluvat opetus- ja kulttuuriministeriölle (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021c). Suomessa kunnat ovat vastuussa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestämisestä (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus 2019, 18).

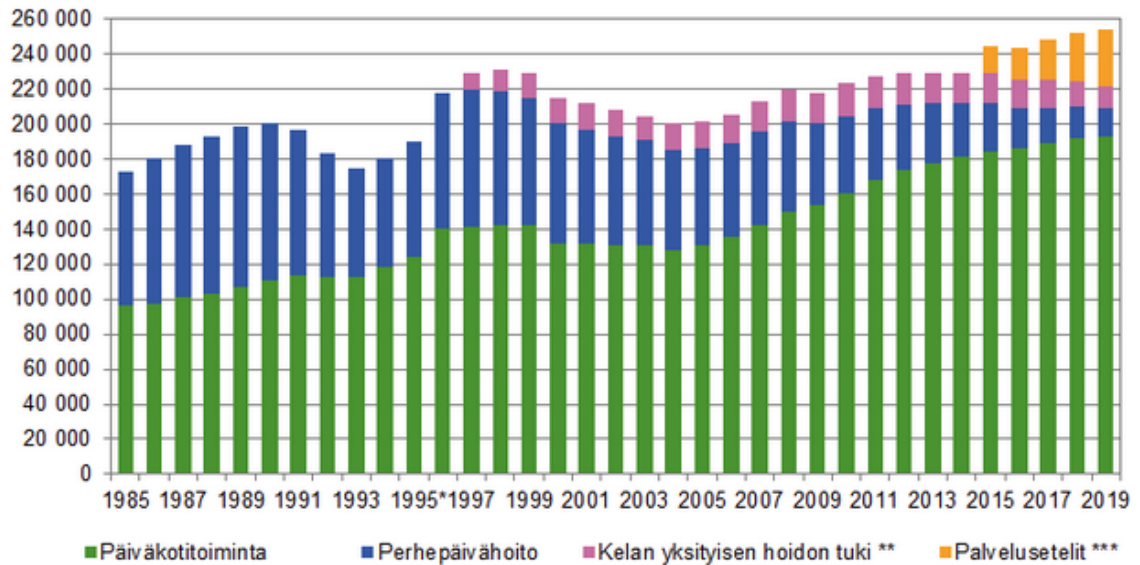
Esiopetus puolestaan on maksutonta opetusta, jota lapset saavat oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna, eli kuusivuotiaina. Esiopetus on osa varhaiskasvatusta ja se on tärkeä ajanjakso lapsen elämässä. Esiopetuksessa lapsilla on mahdollisuus kokeilla, innostua ja oppia uutta. Lisäksi se tarjoaa lapsille tilaisuuksia monipuoliseen vuorovaikutukseen ja sosiaalisten taitojensa vahvistamiseen. Esiopetuksen tavoitteena on edistää yhteistyössä huoltajien ja kotien kanssa lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä sekä vahvistaa lapsen myönteistä minäkuvaa ja käsitystä itsestä oppijana. Esiopetuksessa käytetään varhaiskasvatukseen soveltuvaa pedagogiikkaa ja siinä kunnioitetaan lasten

mielenkiinnon kohteita opetuksen järjestämisessä. Leikki on eri muodoissaan vahvasti läsnä esiopetuksen toiminnassa. (Opetushallitus 2021b.)

Lasten tulee vuotta ennen oppivelvollisuuden alkamista osallistua esiopetukseen tai esiopetuksen tavoitteet täyttävään muuhun toimintaan. Esiopetus on perusopetuslain alaista toimintaa ja on laajuudeltaan vähintään 700 tuntia vuodessa. Lapset osallistuvat maksuttomaan esiopetukseen keskimäärin 20 tuntia per viikko. Yhteen päivään kuuluu yleensä neljä, enintään viisi tuntia esiopetusta. Pääsääntöisesti lapset, jotka osallistuvat esiopetukseen ovat kuusivuotiaita. Lisäksi kaikilla alle oppivelvollisuusikäisillä lapsilla on oikeus varhaiskasvatukseen, tämä koskee myös esiopetusikäisiä lapsia. Näin ollen esiopetusikäisen lapsen päivä jakautuu käytännössä lainsäädännöllisesti kahden lain piiriin: esiopetusajan (yleensä 4 tuntia päivässä) perusopetuslain alaiseksi esiopetukseksi sekä tätä täydentävältä osalta varhaiskasvatuslain alaiseksi varhaiskasvatukseksi. Kunnat voivat kuitenkin halutessaan tarjota esiopetusta täydentävän toiminnan varhaiskasvatuksen rinnalla kerhomuotoisena toimintana. Kunnat voivat järjestää varhaiskasvatuspalvelut joko itse omana toimintanaan tai hankkimalla palveluja yksityiseltä palveluntuottajalta tai kuntayhtymältä. Suurin osa varhaiskasvatukseen osallistuvista lapsista osallistuu kuitenkin kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen. (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus 2020, 28.)

3.2 Osallistumisaste varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksen osallistumisaste Suomessa on OECD-maiden keskiarvon alapuolella ja muita pohjoismaita selvästi alhaisempi. Vuonna 2018 varhaiskasvatukseen osallistui 3–5-vuotiaiden ikäluokasta 82 prosenttia OECD-keskiarvon ollessa 88 prosenttia. 1–6 vuotiaista lapsista noin 77 prosenttia eli 253 727 lasta osallistui varhaiskasvatukseen. Suomessa varhaiskasvatukseen osallistuminen on vuosituhanen alun jälkeen kasvanut, mutta kasvu on ollut myös muissa OECD-maissa jokseenkin yhtä nopeaa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021c; Terveystieteiden tutkimuskeskus ja Hyvinvointivaltiosihteeri 2020, 1.)

Kuvio 3. Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset 1985–2019 (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2020, 1).

Turussa 1–6 vuotiaista lapsista osallistui varhaiskasvatukseen vuonna 2019 noin 80 prosenttia (Kuusikko-työryhmä 2020). Puhuttaessa osallistumisasteesta on kuitenkin huomattava, että varhaiskasvatukseen osallistumista tilastoidaan monin tavoin. Joissain laskelemissa lukuihin on sisällytetty päiväkotien ja perhepäivähoidossa olevien lasten lisäksi myös avoimeen varhaiskasvatukseen osallistuvat lapset, mutta OECD-tilastointeihin perhepäivähoito otettiin mukaan vasta hiljattain. Aina ei ole selvää, onko 1–6-vuotiaiden lasten osallistumisasteisiin sisällytetty myös esiopetuksessa olevat lapset. Tämän takia eri lähteistä saataviin varhaiskasvatusta koskeviin tunnuslukuihin on syytä suhtautua varauksella erityisesti, jos lukuja vertaillaan toisiinsa. (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus 2020, 20.)

Varhaiskasvatukseen liittyy myös koulutusyhteistyön strategiset puitteet (ET 2020) –strategia. Euroopan Unionin neuvosto antoi helmikuussa 2021 päätöslauselman koulutusyhteistyön strategisista puitteista eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisessa (2021–2030). Siinä EU-mailla on uusi tavoite: 96 prosenttia 3-vuotiaista ja sitä vanhemmista alle kouluikäisistä lapsista olisi saatava varhaiskasvatukseen piiriin. (Euroopan komissio 2021.)

3.3 Kaksivuotisen esiopetuskokeilun taustaa - maksuton varhaiskasvatus

Maksuton varhaiskasvatus on ollut työn alla jo pitkään. Suomessa on kansallinen pitkän aikavälin tavoite nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta, vaikuttaa suotuisasti huoltajien työllistymiseen sekä vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus 2019, 14). Vuonna 2017 Pääministeri Juha Sipilä asetti työryhmän, jonka tehtävänä oli hakea uusia toimintatapoja ja keinoja pitkään jatkuneen yhteiskunnallisen eriytymisen pysäyttämiseksi. Yksi työryhmän ehdotuksista oli siirtyminen 5-vuotiaana alkavaan varhaiskasvatukseen:

”Suositus 4: Siirrytään porrastetusti koko ikäluokan kattavaan 5- vuotiaana alkavaan varhaiskasvatukseen. Yhteiskunnan mahdollisuus vaikuttaa ennaltaehkäisevästi eriarvoisuuteen on vahvimmillaan silloin, kun luodaan edellytyksiä oppimaan oppimiselle ja kyvykkyyksiä oman elämän rakentamiseen. Viime vuosikymmenien tutkimustulokset ovat lisänneet ymmärrystä varhaiskasvatuksen merkityksestä nimenomaan tasa-arvon edistäjänä. Suomessa varhaiskasvatukseen osallistumisaste aina 3-vuotiaasta eteenpäin on selvästi alle OECD- ja EU-keskiarvojen sekä EU-tavoitteen. Peruskoulun aloittavien lasten valmiuksissa nähdään nykyisellään jo merkittäviä eroja esimerkiksi sanavaraston laajuudessa. Nämä erot voivat olla merkittävä tekijä myönteisten tai kielteisten oppimiskokemusten ja minäkyvykkyyden muotoutumisessa. Koko ikäluokan 5-vuotiaasta kattava, oppivelvollisuutta edeltävä, nykyisen varhaiskasvatuslain tavoitteiden mukainen varhaiskasvatus on parhaita investointeja yhteiskunnan eheyteen ja tasa-arvoon. Tarvittavien resurssien ja kelpoisuuden omaavan henkilöstön riittävyyden varmistamiseksi on järkevää tehdä siirtyminen ajallisesti portaittain. Ensimmäisenä vaiheena jo tällä vaalikaudella voidaan poistaa varhaiskasvatuksen eriarvoistavat säädökset ja käytännöt vanhempien vaihtelevissa työmarkkinatilanteissa, joustavien hoitoaikojen tarpeissa (ml. pienten koululaisten ilta- ja viikonloppuhoito), kotihoidon tuen ja varhaiskasvatusmaksujen kannustavuudessa. Kokonaisuudessaan ikäluokan kattavaan varhaiskasvatukseen esitetään siirryttäväksi vuoteen 2022 mennessä.” (Valtioneuvoston kanslia 2018, 35–36.)

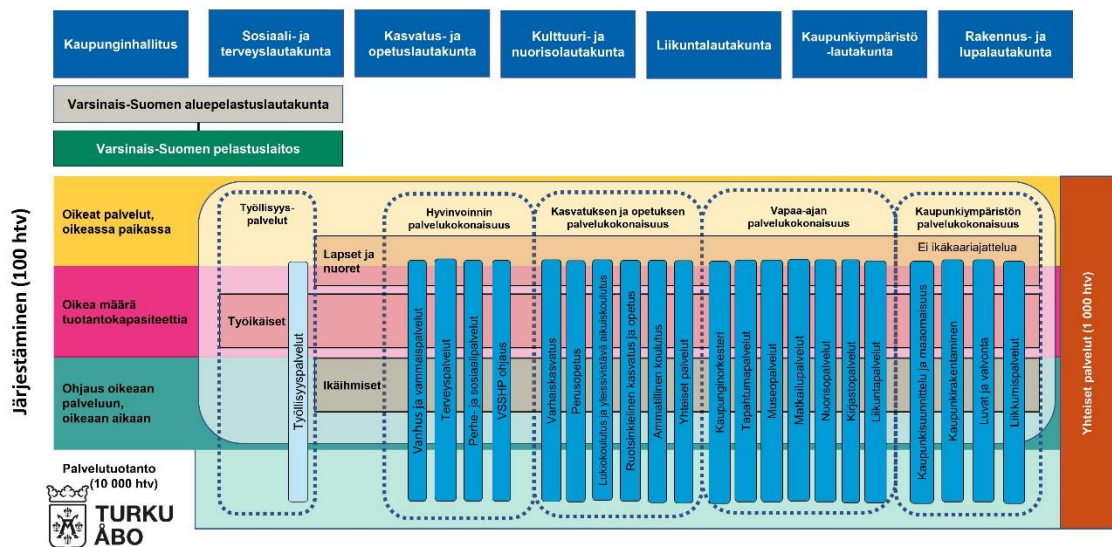
Ehdotuksen myötä Sipilän hallitus käynnisti kokeilun viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen järjestämisestä edistämään näitä päämääriä vuosille 2018–2020. Kokeilussa kunnat tarjosivat viisivuotiaille 20 viikkotuntia maksutonta varhaiskasvatusta. Antti Rinteen ja sittemmin Sanna Marinin hallitus teki linjauksen kokeilun jatkamisesta ja laajentamisesta vuosille 2020–2021 (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus 2020, 24).

Maksutonta varhaiskasvatusta kokeiltiin ja kokeillaan, koska lasten osallistumista varhaiskasvatukseen halutaan edistää sekä tutkimusten mukaan laadukas varhaiskasvatus vaikuttaa myönteisesti lapsen kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen. Tavoitteena on lisäksi kehittää varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa ja palveluohjausta. Maksuton varhaiskasvatus tasoittaa erilaisista kotitaustoista tulevien lasten lähtökohtia ja vähentää ennaltaehkäisevästi syrjäytymistä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021b; Kansallinen koulutuksen arviointikeskus 2020, 24.)

3.4 Turun kaupungin varhaiskasvatus ja esiopetus

Turku siirtyi vuoden 2021 kesäkuussa pormestarihallintaan ja tämän myötä toimialojen tilalle tulivat palvelukokonaisuudet. Turun kaupungissa varhaiskasvatus on ollut sivistystoimialan alla, mutta uudessa organisaatorakenteessa se on kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuudessa. (Turun kaupunki 2021f.)

Palvelukokonaisuusrakenne

Kuvio 4. Turun kaupungin palvelukokonaisuusrakenne (Turun kaupunki 2021f).

Turun kaupungilla on noin 50 varhaiskasvatustyksikköä, jotka koostuvat useista eri päiväkodeista tai päiväkodista ja avoimista palveluista kuten leikkikerhot sekä puistotoiminta. Yhteensä toimintaa on noin 70 toimipisteessä. Turun kaupungin varhaiskasvatus tarjoaa osa- ja kokopäiväistä varhaiskasvatustoimintaa sekä ilta- ja ympärivuorokautista varhaiskasvatustoimintaa. Esiopetusta ja täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään

joko päiväkotien tai koulujen yhteydessä. Perhepäivähoitoa järjestetään kolmiperhepäivähoitona sekä hoitajan omassa kodissa. Turussa on myös yksityisiä varhaiskasvatuspaikkoja, joista perhe voi hankkia hoitopaikan palvelusetelillä tai yksityisen hoidon tuella ja sen kuntalisällä.

Avoimessa varhaiskasvatuksessa toimii yli 20 leikkipuistoa eri puolella kaupunkia. Lisäksi avoimessa varhaiskasvatuksessa toimii leikkikouluja ja perhekerhoja, joita järjestetään yhteistyössä myös seurakuntien ja kolmannen sektorin kanssa. Leikkikouluja myös järjestetään ulkoiluleikkikouluina. Varhaiskasvatus järjestää ruotsin kielen kielikyly-toimintaa ja esiopetusta. Lisäksi tehtävänä on tukea kulttuurivähemmistöihin kuuluvien lasten kasvua oman kulttuurinsa sekä suomalaisen yhteiskunnan jäseneksi.

Varhaiserityiskasvatuksen palveluja ovat yksittäisille lapsille suunnitellut erilaiset tukimuodot alueellisissa erityisryhmissä tai lähipäiväkodissa. Erityisopettajat tukevat lapsia, henkilökuntaa ja perheitä konsultoimalla sekä osallistumalla päiväkotien arjen toimintaan. Varhaiskasvatus on mukana monissa eri lasten liikuntaa ja liikkumista edistävissä hankkeissa, ja lasten liikunnallinen arki näkyy toiminnan painotuksissa. (Turun kaupunki 2021g.) Toiminta on siis laajaa. Turussa oli 0–6 vuotiaita lapsia vuonna 2019 noin 11702 kappaletta (Turun kaupunki 2021d).

Esiopetuksen suhteen Turussa lapset ovat osallistuneet vuoden kestävään maksuttomaan esiopetukseen ennen oppivelvollisuuden alkamista. Esiopetuksessa noudatetaan Turun kaupungin esiopetussuunnitelmaa ja sitä on 4 tuntia päivässä. Esiopetusryhmät toimivat niin päiväkodeissa kuin kouluissa. Esiopetuksessa työskentelyä ohjaa Turun kaupungin esiopetussuunnitelma yhdessä valtakunnallisten perusteiden kanssa. Turussa yksikkötasolla laaditaan oppilashuoltosuunnitelma sekä ryhmäkohtaiset varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat. (Turun kaupunki 2021a; Turun kaupunki 2021c, 3.)

4 VIESTINNÄN KEHITTÄMINEN TURUN KAUPUNGIN KAKSIVUOTISESSA ESIOPETUSKOKEILUSSA

4.1 Kyselytutkimuksen toteuttaminen

Opinnäytetyön tutkimuskysymyksiä ovat: Mitkä seikat vaikuttavat Turun kaupungin kaksivuotisen esiopetuskokeilun viestintään? Miten viestintä on huoltajien mielestä sujunut? Miten Turun kaupunki voisi parantaa viestintää? Opinnäytetyön tavoitteina oli siis selvittää, että miten viestintä on sujunut ja miten se voisi toimia vielä paremmin. Tähän etsittiin vastausta kyselytutkimuksen avulla. Kyselytutkimus suoritettiin Webropolissa 26.5.2012–9.6.2021 välisenä aikana. Kyselyyn lähetettiin linkki kaikille niille turkulaisille huoltajille, joiden lapsi oli valittu esiopetuskokeiluun. Myöhemmin huoltajille lähetettiin myös muistutusviesti kyselystä. Linkki saateviesteineen (liite 1) julkaistiin Wilma-järjestelmässä. Saateviestissä kerrottiin kyselyn tarkoituksesta, miten vastauksia käytetään, miten pitkään kyselyyn vastaaminen kestää, miten vastaajan yksityisyys turvataan ja motivoitiin vastaamaan kyselyyn. On vaikea arvioida kuinka monta huoltajaa viestin näki, mutta oletettavasti suurin osa kokeiluun ottavien 385:n lapsen huoltajasta. Kyselyyn osallistui 51 vastaajaa. Kuhunkin kysymykseen vastanneiden määrä vaihteli.

Kysymyksiä lomakkeessa oli yhdeksän kappaletta. Kyselyssä käytettiin suljettuja ja avoimia kysymyksiä. Suljettuja kysymyksiä oli kuusi kappaletta ja avoimia kolme. Suljetut kysymykset olivat kyselyn alussa ja avoimet lopussa. Lisäksi joihinkin suljettuihin kysymyksiin liitettiin avoin jatkokysymys niin, että vastauksesta riippuen vastaajalla oli mahdollisuus täsmentää vastausta. Mieliä pidettä mittaavissa väittämässä käytettiin 5-portaista Likertin-asteikkoa vastausvaihtoehtojen ollessa täysin samaa mieltä, osittain samaa mieltä, ei samaa eikä eri mieltä, osittain eri mieltä sekä täysin eri mieltä. Jokaisessa suljetussa kysymyksessä oli vastausvaihtoehtona myös kohta ”En halua vastata / En osaa sanoa”. Lopussa oli vielä mahdollista antaa avointa palautetta.

4.2 Kyselytutkimuksen tulokset

Kysymys 1 koski viestinnän lähteitä, ja sillä haluttiin selvittää mistä lähteistä huoltajat ovat saaneet tietoa kokeilusta. Vastausvaihtoehtoiksi annettiin ne lähteet, joita pidettiin

todennäköisimpinä. Vastaajilla oli mahdollisuus myös valita ”Muu lähde” ja kirjoittaa halutessaan tekstikenttään mistä ovat tietoa saaneet. Opetushallituksen sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön internetsivut mainittiin linkin kanssa, jotta vastaajat pystyisivät erottamaan ne helpommin toisistaan. Lisäksi koettiin hyödyllisenä mahdollisuus jakaa sivujen linkit niille, jotka eivät ole vielä sivuja nähneet. Sen sijaan Turun kaupungin internetsivuja ei mainittu linkin kanssa, koska haluttiin tietää, että ovatko vastaajat löytäneet ne itse. Kysymykseen vastasi 51 huoltajaa.

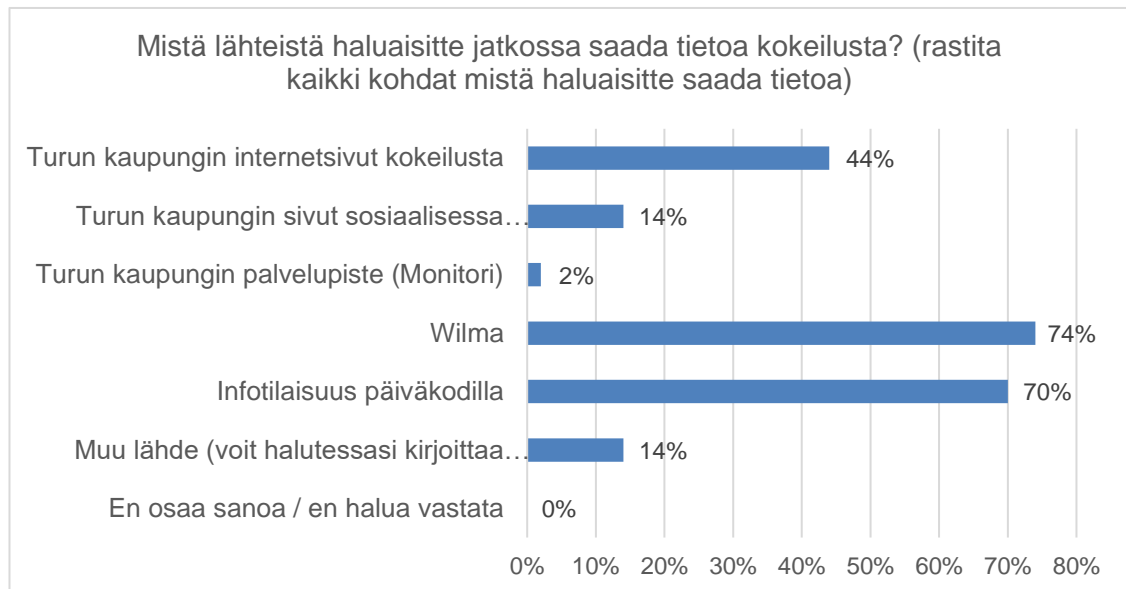
Kuvio 5. Mistä lähteistä huoltajat ovat saaneet tietoa kokeilusta.

Suurin osa vastaajista oli saanut tietoa kokeilusta Wilman ja huoltajainfon kautta. Vain kahdeksan vastaajaa oli saanut infokirjeen Opetus- ja kulttuuriministeriöstä. Muuna lähteenä kuusi huoltajaa mainitsi päiväkodin. Oletuksena oli, että yhtenä yleisempänä lähteenä olisi valittu infokirje Opetus- ja kulttuuriministeriöstä. Kuitenkin vain kahdeksan vastaajaa valitsi saaneensa infokirjeen.

Onko mahdollista, että huoltajat ovat saaneet infokirjeen, mutta eivät tunnistaneet sitä infokirjeeksi ja eivät sen takia ole valinneet sitä? Onko mahdollista, että suurin osa huoltajista ei ole saanut infokirjettä lainkaan? Kumpikin vaihtoehto on mahdollinen selitys. Infokirjeet eivät lähteneet suoraan Opetus- ja kulttuuriministeriöstä, vaan Opetus- ja kulttuuriministeriö lähetti ne ensin kunnille. Turku lähetti paperisen version esitteestä niille

huoltajille, joiden lapsi ei ole vielä päiväkodissa. Jo päiväkodissa olevien lasten huoltajille infokirje lähetettiin Wilma-viestinä. On siis hyvin mahdollista, että sitä ei ole tunnistettu infokirjeeksi. On myös huomionarvoista, että alle kolmasosa vastaajista oli saanut tietoa Opetushallituksen internetsivuilta ja van kuusi vastaajaa oli saanut tietoa Opetus- ja kulttuuriministeriön sivuilta.

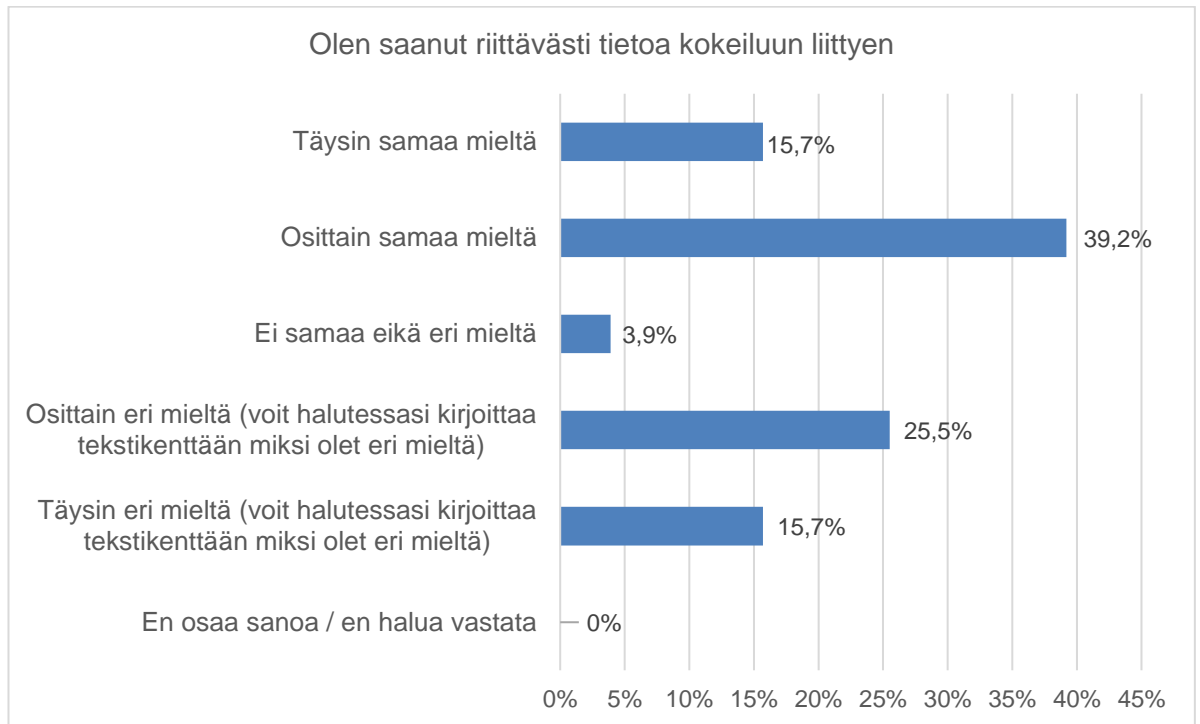
Kysymys 2 koski viestinnän lähteitä, ja sillä haluttiin selvittää mistä lähteistä huoltajat haluavat tulevaisuudessa saada tietoa kokeilusta. Kokeilu tulee jatkumaan ainakin pari vuotta, joten kaupungin on tärkeää tietää mitä kautta huoltajat parhaiten tavoittaa. Vastausvaihtoehdoiksi annettiin eri lähteitä, joita kaupunki tulevaisuudessa mahdollisesti käyttää. Vastaajilla oli mahdollisuus myös valita ”Muu lähde” ja kirjoittaa halutessaan tekstikenttään mistä lähteestä haluavat jatkossa saada tietoa. Kysymykseen vastasi 50 huoltajaa.

Kuvio 6. Mistä lähteistä huoltajat haluavat jatkossa saada tietoa kokeilusta.

Suurin osa vastaajista haluaisi saada tietoa Wilman, infotilaisuuden ja Turun kaupungin internetsivujen kautta. Muina lähteinä pari huoltajaa mainitsi Teamsin sekä suoran viestin esimerkiksi kirjeellä kotiin. Turun kaupunki pyrkii järjestämään syksyllä eri päiväko-deissa infotilaisuuksia.

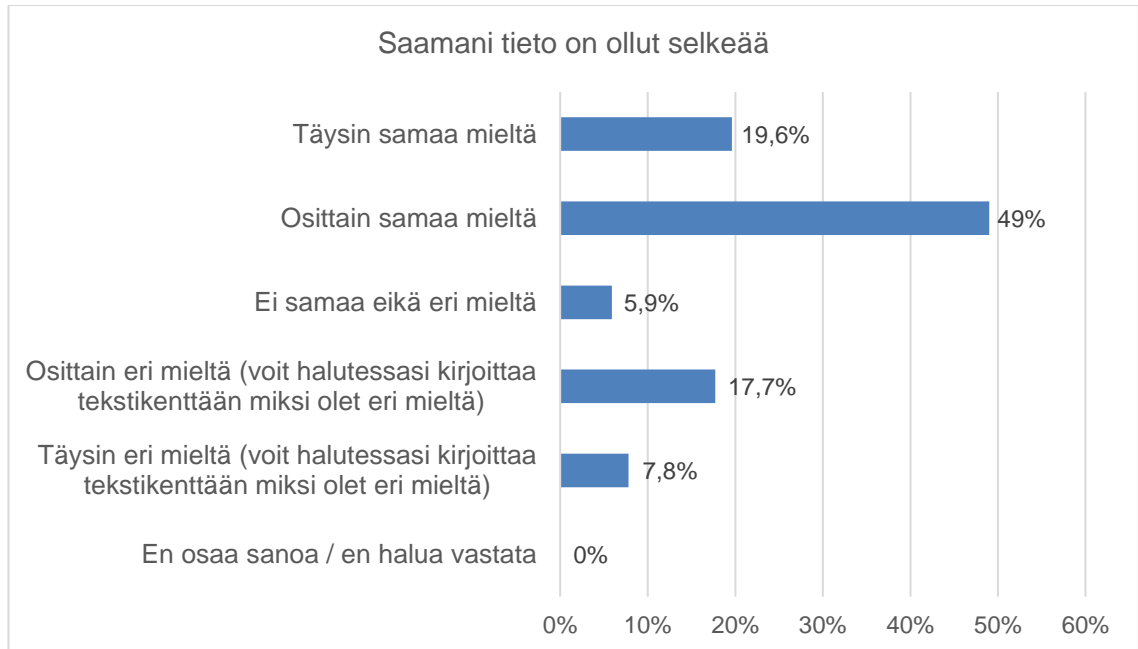
Kysymys 3 oli mielipidettä mittaava väittämä liittyen kokeilusta saadun tiedon riittävyyteen. Vastausvaihtoehtoina olivat edellä mainitut Likertin-asteikon mukaiset väittämät. Jos henkilö valitsi olevansa osittain tai täysin eri mieltä väittämän kanssa, hänellä oli mahdollisuus kirjoittaa tekstikenttään miksi on eri mieltä. Kysymykseen vastasi 51 huoltajaa.

Kuvio 7. Huoltajien kokemus riittävästä tiedonsaannista.

Suurin osa vastaajista olivat osittain samaa mieltä väitteen kanssa. Yhteensä 54,9% vastaajista olivat joko täysin tai osittain samaa mieltä väitteen kanssa. Kuitenkin kahdeksan vastaajista olivat täysin eri mieltä ja yhteensä 41,1% olivat joko täysin tai osittain eri mieltä väitteen kanssa. Vastauksista päätellen kaupungilla on tässä selvästi parantamisen varaa.

Kysymys 4 oli mielipidettä mittaava väittämä liittyen kokeilusta saadun tiedon selkeyteen. Vastausvaihtoehtoina olivat edellä mainitut Likertin-asteikon mukaiset väittämät. Jos henkilö valitsi olevansa osittain tai täysin eri mieltä väittämän kanssa, hänellä oli mahdollisuus kirjoittaa tekstikenttään miksi on eri mieltä. Kysymykseen vastasi 51 huoltajaa.

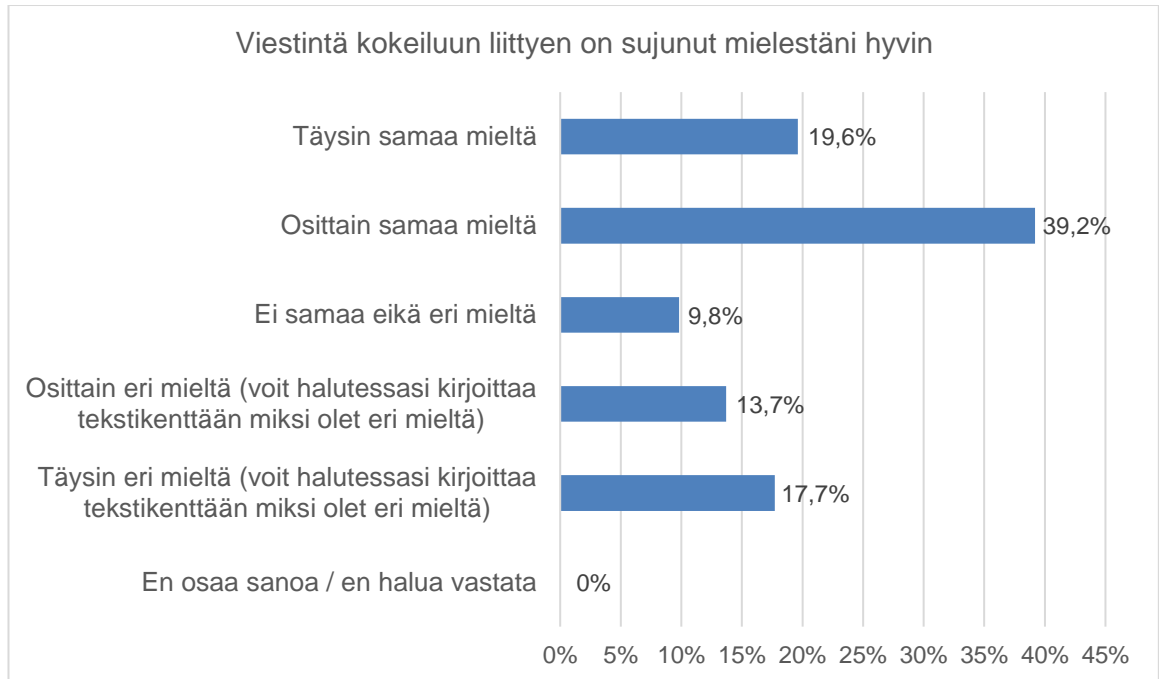

Kuvio 8. Huoltajien kokemus tiedon selkeydestä.

Suurin osa vastaajista, lähes puolet, olivat osittain samaa mieltä väitteen kanssa. Vastaajista 68,6% olivat joko täysin tai osittain samaa mieltä väitteen kanssa. Vastaajista 25,5% olivat joko täysin tai osittain eri mieltä väittämän kanssa.

Kysymys 5 oli mielipidettä mittaava väittämä liittyen kokeilun viestinnän onnistumiseen. Vastausvaihtoehtoina olivat edellä mainitut Likertin-asteikon mukaiset väittämät. Jos henkilö valitsi olevansa osittain tai täysin eri mieltä väittämän kanssa, hänellä oli mahdollisuus kirjoittaa tekstikenttään miksi on eri mieltä. Kysymykseen vastasi 51 huoltajaa.

Kuvio 9. Huoltajien kokemus viestinnän hyvästä sujumisesta.

Suurin osa vastaajista, olivat osittain samaa mieltä väitteen kanssa. Vastaajista 58,8% olivat joko täysin tai osittain samaa mieltä väitteen kanssa. Vastaajista 31,4% olivat joko täysin tai osittain eri mieltä väittämän kanssa.

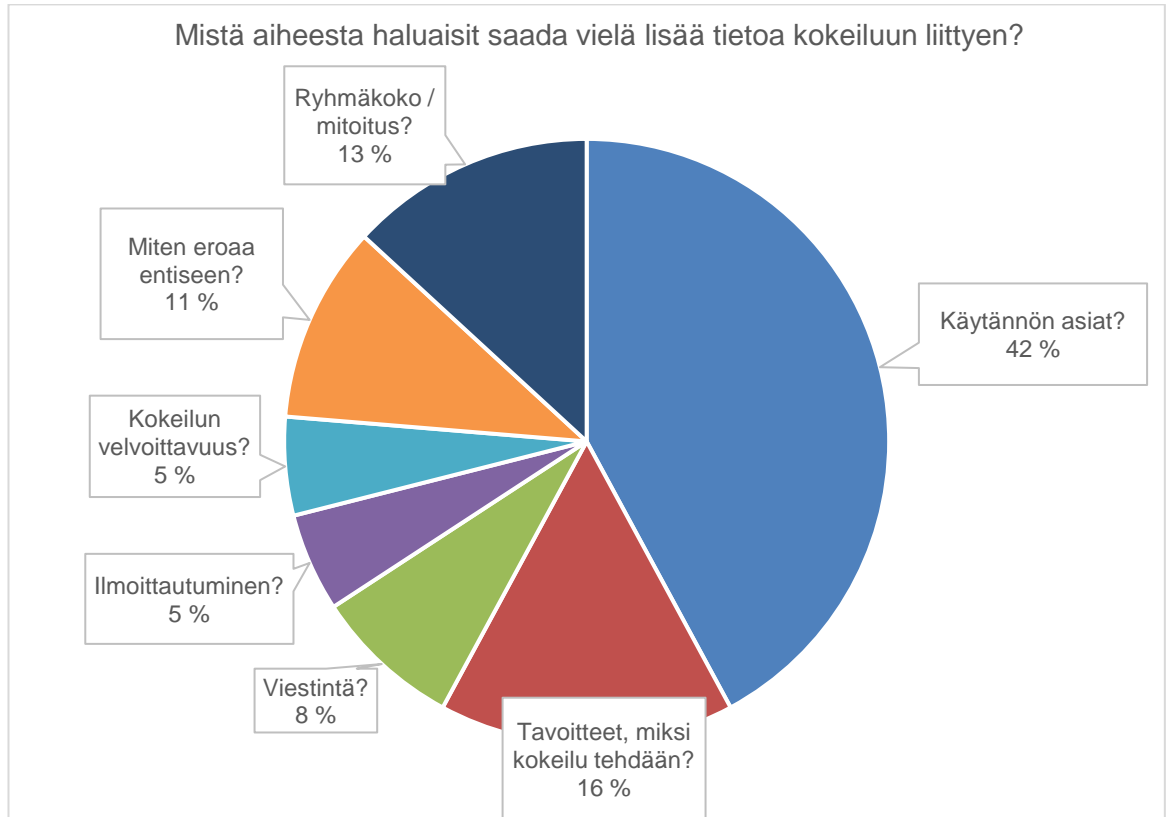
Kysymys 6 oli mielipidettä mittaava väittämä liittyen Turun kaupungin kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun internetsivuihin. Vastaajille annettiin erilaisia positiivisia adjektiiveja kuvailemaan sivua. Tällä haluttiin selvittää sivuja käyttäneiden kokemukset niistä. Erityisesti haluttiin selvittää, että mitä positiivista sivuissa on. Näin kaupunki saisi tietoa tulevaisuutta varten. Vastaajien oli mahdollista valita useampi vaihtoehto. Vastausvaihtoehtona oli myös, että vastaaja ei ollut käyttänyt sivuja. Kysymykseen vastasi 49 huoltajaa, vastattuja kohtia oli yhteensä 61 kappaletta.

Kuvio 10. Huoltajien kokemus Turun kaupungin internetsivuja koskevista väittämistä.

Suurin osa vastaajista eivät olleet käyttäneet Turun kaupungin kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun internetsivuja. Yhteensä 69,4% eivät olleet käyttäneet sivuja tai eivät osanneet tai halunneet vastata kysymykseen. Sivuja käyttäneistä suurin osa oli sitä mieltä, että sivuilla on hyödyllistä tietoa. Kuitenkin vain muutama vastaajista koki löytävänsä helposti tietoa sivuilta. Vastauksista päätellen kaupunki voisi parantaa internetsivujensa näkyvyyttä.

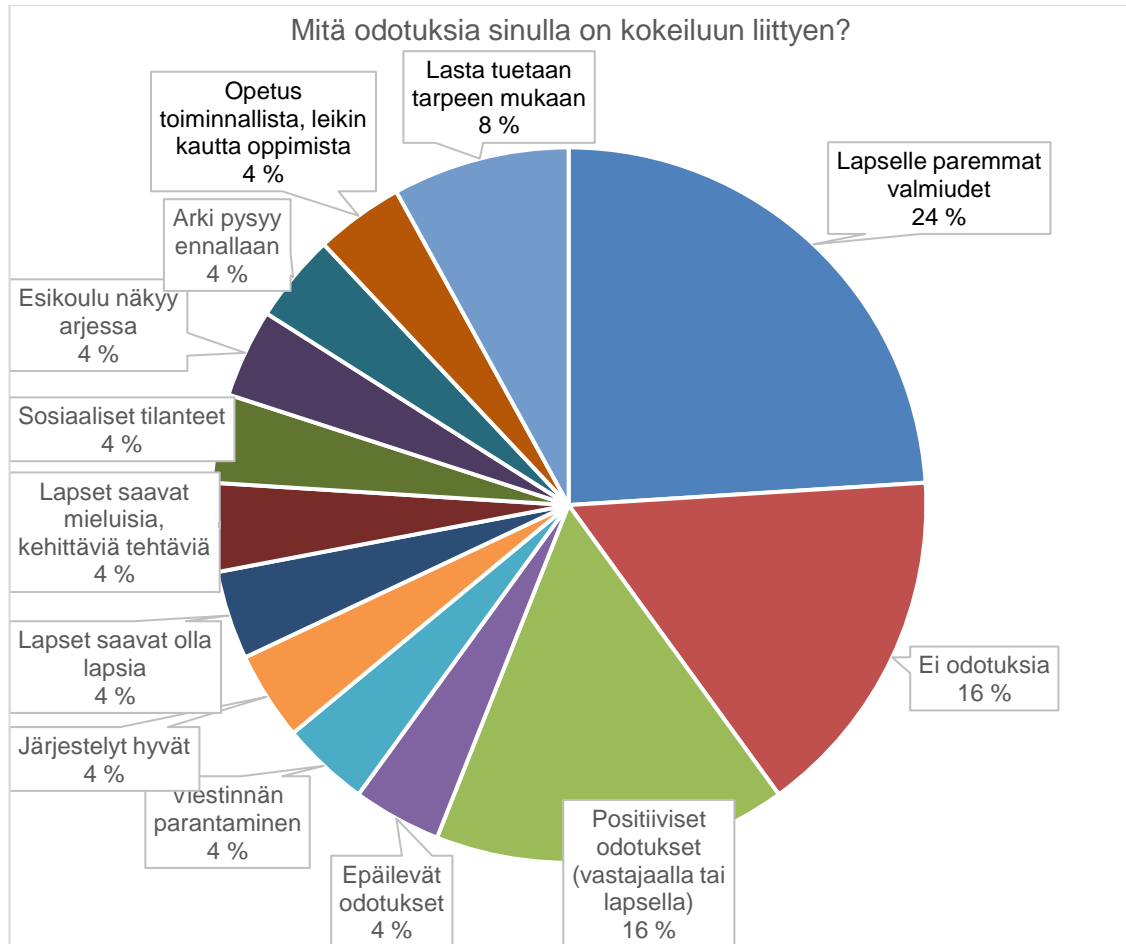
Kysymys 7 oli avoin kysymys liittyen tietoon, mitä vastaajat vielä haluaisivat saada kokeiluun liittyen. Tällä haluttiin selvittää oliko jotain sellaista tietoa, mikä ei ollut vielä tavoittanut vastaajaa. Kysymykseen vastasi 30 huoltajaa.

Kuvio 11. Huoltajien näkemys aiheista, joista he haluaisivat saada vielä lisää tietoa.

Suuri osa kysymykseen vastaajista halusi saada lisää tietoa liittyen käytännön asioihin. Myös ryhmien koko, kokeilun tavoitteet ja ero entiseen kiinnostivat. Muutamaa henkilöä kiinnosti myös kokeilusta viestintä, velvoittavuus ja ilmoittautuminen. Lapsen läsnäolo-velvollisuuteen liittyen Kulmala vastasi huoltajainfossa, että huoltajien velvollisuus on pitää huolta siitä, että lapsi osallistuu esiopetukseen jos siihen ilmoitaudutaan, mutta kyse ei ole esiopetuksessa sellaisesta oppivelvollisuudesta niin kuin perusopetuksessa. Turun kaupungissa ei tarvitse erikseen anoa esimerkiksi päiväkodin johtajalta lupaa pois-saoloihin, vaan niihin suhtaudutaan joustavasti. Tämä tieto ei ollut siis mennyt selvästi perille, tai ei vastannut tarpeeksi hyvin kysymykseen.

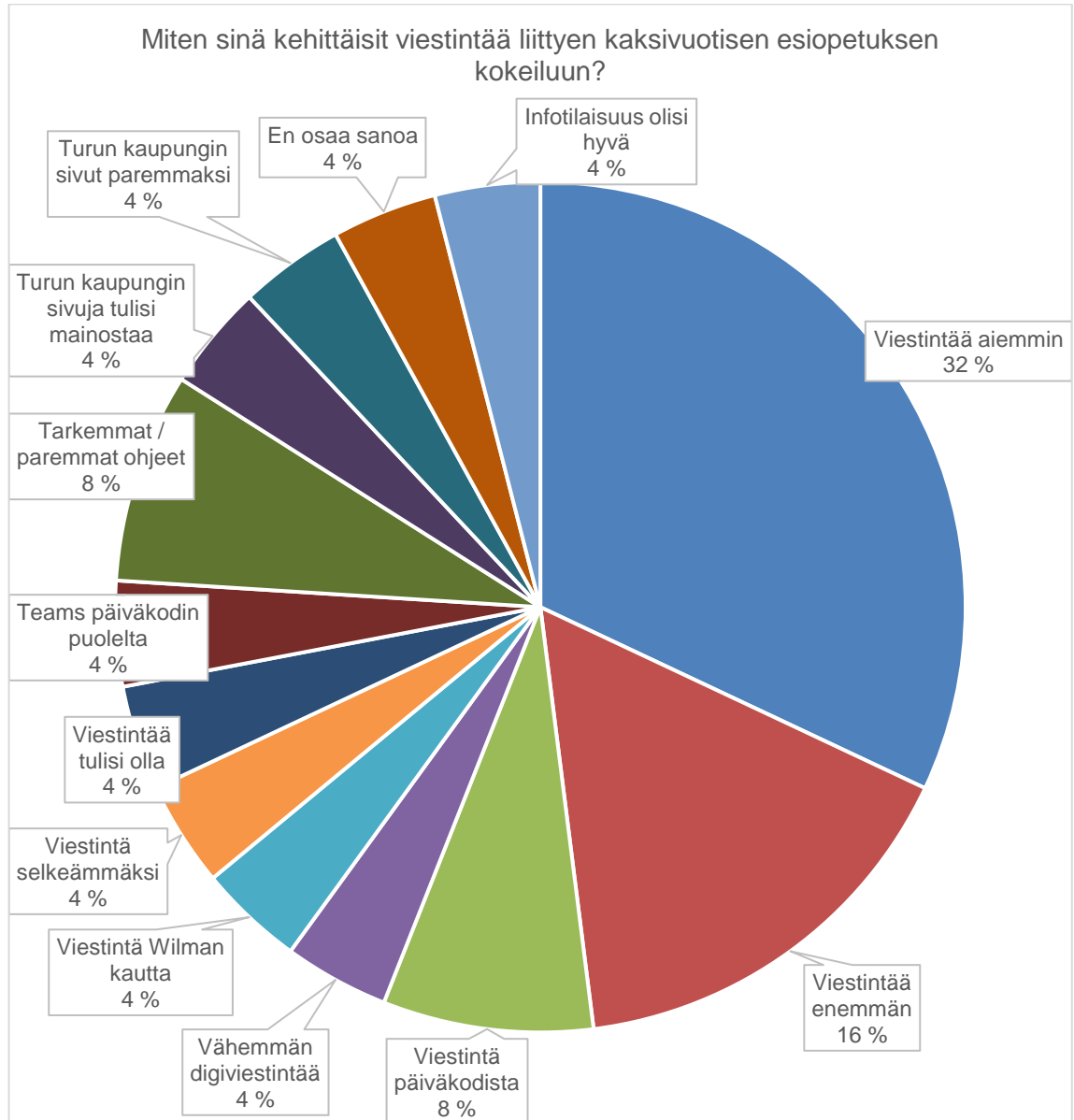
Kysymys 8 oli avoin kysymys liittyen kokeiluun liittyviin odotuksiin. Tämä oli ainoa kysymys kyselylomakkeella, mikä ei suoraan liittynyt viestintään. Se koettiin kuitenkin niin tärkeäksi kysymykseksi, että se päätettiin sisällyttää kyselyyn. Kysymykseen vastasi 24 huoltajaa.

Kuvio 12. Huoltajien odotukset liittyen kokeiluun.

Vastaukset kysymykseen vaihtelivat suuresti. Suurella osalla ei ollut odotuksia kokeilusta ollenkaan tai odotukset olivat positiivisia. Moni toivoi, että kokeilussa lapsi saisi paremmat valmiudet tulevaisuutta varten. Odotukset kokeiluun liittyen käydään kaupungin päiväkotien henkilökunnan kanssa läpi.

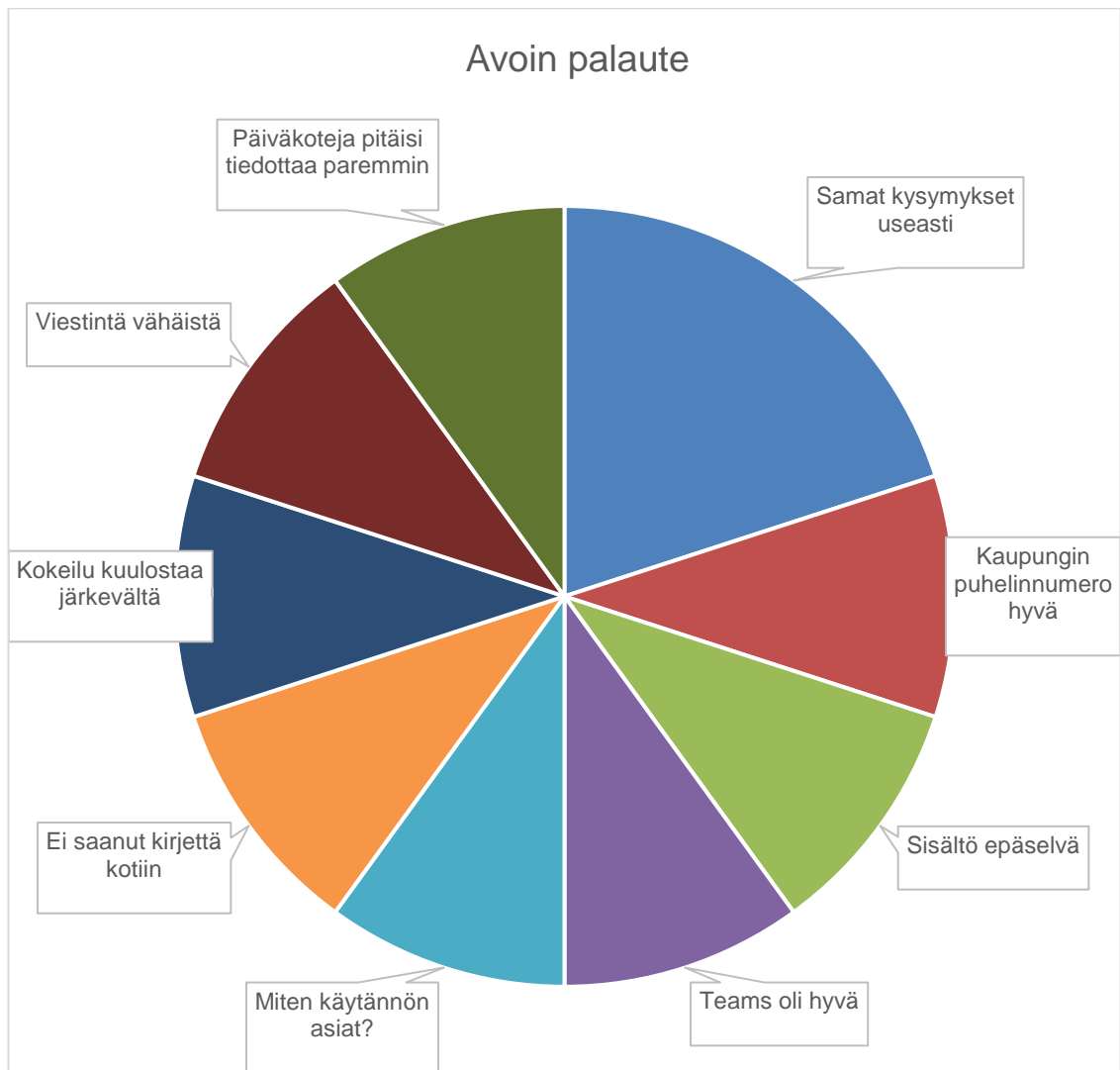
Kysymys 9 oli avoin kysymys siitä, miten vastaajat kehittäisivät viestintää. Tällä haluttiin selvittää yleisesti sitä, miten vastaajat kokivat viestinnän ja millaisena he sen haluaisivat tulevaisuudessa. Kysymykseen vastasi 27 huoltajaa.

Kuvio 13. Huoltajien näkemys viestinnän kehittämisestä.

Vastaukset kysymykseen vaihtelivat suuresti. Viestintää haluttaisiin saada enemmän ja aiemmin. Viestintää olisi hyvä toimittaa myös kotiin ja suoraan päiväkodilta. Nettisivut tulisi olla kunnossa. Huoltajainfoja Teamsissa voisi järjestää.

Kohta 10 oli avoin palaute. Vastaajille haluttiin tarjota mahdollisuus kirjoittaa avoimeen tekstikenttään mitä vain. Jos jokin vastaajan tärkeäksi kokema kysymys tai asia jäi käsittelemättä lomakkeella, niin heillä olisi lopussa mahdollisuus avoimeen kommunikointiin. Kysymykseen vastasi 9 huoltajaa.

Kuvio 14. Huoltajien avoin palaute.

Pari henkilöä huomautti, että kyselylomakkeessa olivat samat kysymykset toistuneet useasti. Kyseinen Webropolin aiheuttama ongelma saatiin korjattua nopeasti.

5 YHTEENVETO

5.1 Pohdintaa ja kehittämisehdotukset

Kyselytutkimuksen perusteella voidaan todeta, että vastanneet huoltajat kokevat viestintän sujumisen tähän asti hieman enemmän positiivisesti kuin negatiivisesti. Mielipiteiden kirjo on kuitenkin suurta. Tutkimuskysymykseen ”miten viestintä on huoltajien mielestä sujunut?” voidaan siis todeta, että viestintä on sujunut hyvin, mutta parantamisen varaa on. Parantamisen varaa on erityisesti siinä, että viestintää olisi enemmän ja aiemmin.

Miksei viestintää ole sitten ollut aiemmin? Helsingin Sanomissa haastatellun Kuntaliiton kehittämispäällikön Jarkko Lahtisen mukaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeilua on valmisteltu niin kiireellä, että kunnille on jäänyt hyvin vähän aikaa siihen valmistautumiseen. Kunnat joutuvat ratkomaan käytännön kysymyksiä liittyen esimerkiksi lapsen pois-saoloihin sitä mukaa, kun niitä tulee eteen. Opetus ja kulttuuriministeriön erityisasiantuntija Mervi Eskelinen myöntää samassa artikkelissa, että tiukasta aikataulusta johtuen kaikkia kysymyksiä ei ole ehditty pohtia ja että kunnat eivät ole samalla tavalla kuin yleensä ehtineet osallistaa vanhempia mukaan suunnitteluun. Eskelinen uskoo, että käytännöt täsmentyvät monissa kunnissa kesän aikana. (Grönholm 2021.) Tiukka aikataulu on varmasti vaikuttanut myös Turun kaupungin viestintään asioista. Esimerkiksi Turku sai tiedon niistä lapsista, ketä kokeilu Turussa koskee alle kolme viikkoa ennen kuin ilmoittautuminen kokeiluun päättyi. Kaupungilla oli siis vain pari viikkoa aikaa viestiä huoltajille kokeilusta ennen kuin huoltajien piti hakea siihen. (Maarit Kivikorpi 24.6.2021.)

Miksei viestintää ole ollut enemmän? Vastanneista 27,5 prosenttia oli saanut tietoa Opetushallituksen internetsivuilta ja vain 11,8 prosenttia Opetus- ja kulttuuriministeriön sivuilta. Onko mahdollista, että tietoa on saatavilla, mutta sitä ei ole osattu etsiä oikeasta paikasta? Kuten aiemmin kävi ilmi, tieto on jakautunut kolmelle eri internetsivulle, minkä lisäksi päiväkodin henkilökunnalla ja palveluneuvonnan henkilöillä on kullakin varmasti henkilökohtaisesti eri määrä tietoa.

Vertaillen huoltajainfossa esitettyjä kysymyksiä, ja kyselytutkimuksen vastauksia, näyttää siltä, että tietyt kysymykset ja aiheet nousevat esille useammin kuin muut. Huoltajia kiinnostaa selvästi eniten kokeiluun liittyvät käytännön asiat ja konkretia. Miten kaksivuotiseen esiopetukseen osallistuminen vaikuttaa lapsen päiväkotiarkeen verrattuna

ilman kokeilua tai verrattuna viskariin? Millaiset ryhmät ovat, vaihtuvatko ryhmät/tilat/opettajat? Mitä lapset oppivat esiopetuksessa? Miten lapsen hoitopäivä rakentuu? Nämä kysymykset tulivat muodossa tai toisessa toistamiseen vastaan.

Voisiko esimerkiksi ryhmien muodostumisesta viestiä enemmän? Huoltajainfossa Vesa Kulmala vastasi kysymykseen liittyen ryhmien muodostumiseen sanoen, että kaikkia koskevaa linjausta on vaikeaa antaa, päiväkoteja on useita ja erilaisia sekä henkilökunnan vaihtuvuus on suurta. Päiväkotitasolla aletaan muokkaamaan ja muodostamaan lapsiryhmiä syksyllä, kun päiväkodin johtaja tietää ketä kokeiluun lopulta tulee. Kysymyksiin ryhmistä voi siis olla vaikeaa vastata käytännön syistä ennen syksyä.

Voisiko käytännön asioista ja konkretiasta viestiä enemmän? Sama vastaus kuin edellä pätee myös käytännön asioihin ja konkretiaan. On vaikeaa antaa yleispätevää tietoa käytännön asioista ennen syksyä. Ennen toiminnan alkua henkilöstö ja ryhmät voivat vielä muuttua. Kussakin yksikössä toiminta muodostuu näköisekseen syksyn aikana. Lisäksi käytännön tasolla kaupungin toimintaa määrittää opetussuunnitelma ja sitä täydentävä toimintasuunnitelma. Opetussuunnitelma valmistui vasta kyselytutkimuksen päättymisen jälkeen. Kullekin lapselle laadittava esiopetuksen oppimissuunnitelma valmistuu myös vasta syksyllä.

Miten viestintää voisi kehittää? Yksi kehittämisidea olisi luoda verkkosivusto, jossa olisi tarkempi ohjaus siitä, miltä sivulta voi löytää mitään tietoa. Tällä hetkellä tieto on jakautunut eri sivustoille. Lisäksi vaikuttaa siltä, että Opetushallituksen ja Opetus- ja kulttuuriministeriön internetsivut eivät ole huoltajille tuttuja. Sivustossa voitaisiin ohjata tarkemmin kysymyksestä riippuen oikealle sivulle. Jos huoltajaa kiinnostaisi asiakasmaksuun liittyvät asiat, hänet ohjattaisiin Turun kaupungin oikealle sivulle, jos kiinnostuksen kohde olisi kokeilun tavoitteet, hänet ohjattaisiin Opetushallituksen oikeille sivuille ja jos kiinnostuksen kohde olisi henkilötietojen käyttö, hänet ohjattaisiin Opetus- ja kulttuuriministeriön oikeille sivuille. Käytäntöön ja konkretiaan liittyviin kysymyksiin voisi vastata avaten Turun kaupungin käytäntöjä, jotta vastaajalle selviäisi miksi kysymyksiin ei olisi vielä vastausta. Turun kaupungilla kyllä on usein kysytyjen kysymysten sivu, mutta uskoakseni myös tällaisesta sivusta olisi hyötyä. Turun kaupungin tämän hetkinen sivu liittyen kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun on teknisistä syistä rajallinen. Kun kaupunki uudistaa sivujaan syksyllä, niin uuden sivuston luominen on varmasti teknisesti mahdollista ja helpompaa. Uutta sivua voisi myös mainostaa Turun kaupungin sosiaalisessa mediassa. Tietenkin usein kysytyjen kysymysten tai tällaisen sivun tekeminen on haastavaa. Jos kysymyksiä on liikaa, niin tiedon etsijä helposti turhautuu, mutta jos vastausta ei ole,

ei sivusta ole hyötyä. Olisi siis tärkeää pystyä suunnittelemaan sivut niin, että ne olisivat mahdollisimman helppo käyttää ja tietoa voisi etsiä eri aihealueista ilman, että tarvitsee läpikäydä jokainen kysymys erikseen.

Toinen kehittämisidea, minkä voisi toteuttaa joko ensimmäisen kehittämisidean lisäksi tai erikseen, on opas liittyen kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun. Tällä hetkellä jaettava Opetushallituksen infokirje/esite sisältää hyvin vähän käytännönläheistä tietoa. Tässä uudessa oppaassa Turun kaupunki voisi laajemmin kertoa kokeilusta ja vastata kyselytutkimuksessa, huoltajainfossa ja myöhemmin esimerkiksi vanhempainilloissa nousseisiin kysymyksiin. Aiheita voisivat olla esimerkiksi kokeilun velvoittavuus (onko kokeiluun pakko ottaa osaa? Pitääkö poissaolosta ilmoittaa päiväkotiin?), kokeilun tavoitteet (mitkä ovat kokeilun tavoitteet? Miten kokeilua seurataan?), kokeiluun ilmoittautuminen (miten ilmoitan lapseni kokeiluun?), ryhmiin liittyvät asiat (muuttuuko lapsen ryhmät? Vaihtuvatko opettajat? Miten isoja ryhmät ovat?), varhaiskasvatukseen liittyvät asiat (miten paljon varhaiskasvatuksen asiakasmaksut ovat?), henkilötietoihin liittyvät asiat (mitä tietoja kokeilurekisteri sisältää?) sekä käytännön asiat (miltä esimerkiksi päivä näyttää?) ja muut kaupungin mahdollisesti valitsemat aiheet. Tietenkin kaikkiin kysymyksiin ei voisi antaa tarkkaa vastausta, mutta oppaassa voisi varmasti paremmin avata kokeilun taustoja ja viestiä, miksei kaikkiin kysymyksiin voi vastata. Oppaan voisi jakaa vuonna 2022 kesällä joko kaikille niille huoltajille, joiden lapsi ottaa osaa esiopetuksen kokeiluun tai vain niille, joiden lapsi ei ole ollut vielä kokeilussa mukana, mutta joiden lapsi tulee ottamaan osaa kokeiluun. Oppaan voisi tehdä eri kielillä, ja sen voisi jakaa myös päiväkoteihin, Turun kaupungin palveluneuvontaan ja muualle. Näin kaikilla tahoilla Turussa olisi sama lähdeaineisto, josta tietoa etsiä ja johon viitata, jos saa kysymyksen. Oppaan tekoon voitaisiin hyödyntää myös huoltajia, heiltä voisi kysyä vielä syksyn vanhempainilloissa ja myöhemminkin millaisesta tiedosta heille olisi ollut eniten hyötyä ennen kokeilun alkua.

Jatkotutkimusmahdollisuuksiin liittyen, Turun kaupungin kaksivuotinen esiopetus kokeilu jatkuu ainakin muutaman vuoden, joten erilaisia mahdollisuuksia varmasti on. Viestintään liittyen voi tutkia, että miten viestintä on kehittynyt kokeilun aikana. Mielenkiintoinen aihe voisi olla myös viestinnän tarkastelu palveluohjauksen näkökulmasta. Verkkosivuston tai oppaan suunnittelu ja tekeminen olisivat myös varmasti mahdollisia aiheita.

5.2 Työn luotettavuuden arviointi

Pohdintaa, johtopäätöksiä ja kehittämisehdotuksia miettiessä on hyvä ottaa huomioon, että kyselytutkimukseen vastasi 51 huoltajaa. On tietenkin mahdollista, että perheissä, missä on kaksi huoltajaa, kysymykset on käyty huoltajien läpi kesken ja vain toinen huoltajista on vastannut, joten vastaukset sisältävät useamman henkilön mielipiteen. Tätä ei voi kuitenkaan aukottomasti vastauksista todentaa, vaikkakin osa avoimista vastauksista viittasivat tähän muun muassa sanamuodoilla ”Perheeni on kokenut...” tai me-sanon käytöllä. Turussa kokeiluun ottaa lukuvuonna 2021–2022 osaa 385 lasta, joten monta huoltajaa jätti vastaamatta kyselyyn. Mahdollisuus vastata siihen on kuitenkin annettu.

Tuloksia tarkastellessa on lisäksi syytä ottaa huomioon, että jos jokin yksittäinen asia on noussut esiin useampaa kautta, se ei välttämättä tarkoita, että kyseessä olisi montaa huoltajaa askarruttava asia. Saattaa olla, että huoltajaa kiinnostaa jokin asia ja jos hän ei ole saanut vastausta, niin hän on kysynyt asiasta niin huoltajainfossa kuin kyselytutkimuksessa.

5.3 Johtopäätökset

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu on merkki suuresta muutoksesta suomalaisessa koulutusjärjestelmässä. Suuriin muutoksiin liittyy aina haasteita. Tulosten perusteella suurimmat haasteet Turussa liittyvät tiedonkulkuun. Osa tämän hetken haasteista ja kysymyksistä ratkeaa varmasti kuitenkin itsestään toiminnan alettua. On luultavaa, että kun vuonna 2022 Turun kaupunki lähettää taas ilmoittautumislomakkeet niille huoltajille, joiden lapsi on satunnaisotannassa valittu ottamaan osaa kokeiluun, niin päiväkotien henkilökunta kuin Turun kaupungin henkilöstö osaavat vastata paljon paremmin kysymyksiin toiminnan vakiinnuttua. Parantamalla internetsivujaan ja tuottamalla oppaan kaupunki voisi parantaa viestintää vielä entisestään.

Lopuksi haluan kiittää erityisesti kaksivuotisen esiopetuksen suunnittelijaa Maarit Kivikorpea. Hän on ollut suurena tukena työn teossa. Kiitokseni myös varhaiskasvatusohjaaja Maija Linnalalle ja muille Turun kaupungin työntekijöille, jotka ovat positiivisesti myötävaikuttaneet opinnäytetyön syntyyn. Kiitokset myös perheelleni ja ystäväilleni kaikesta saamastani tuesta. Iloitsen luottamuksestanne minun naiviin tiedonjanoon.

LÄHTEET

Euroopan komissio 2019. Key Data on Early Childhood Education and Care in Europe – 2019 Edition. Eurydice Report. Luxemburg: Publications Office of the European Union. Viitattu 12.5.2021. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5816a817-b72a-11e9-9d01-01aa75ed71a1/language-en>

Euroopan komissio 2021. Varhaiskasvatus ja päivähoito. Viitattu 12.5.2021. https://ec.europa.eu/education/policies/early-childhood-education-and-care_fi

Grönholm, P. 2021. Kaksivuotisen esikoulun velvoittavuus hämmentää osaa kokeiluun osallistuvien lasten perheistä. Helsingin Sanomat 21.6.2021. Saatavilla <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000008054546.html>

Hallituksen esitys eduskunnalle kuntalaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi HE 268/2014. Saatavilla sähköisesti osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2014/20140268>

Hirsjärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Juholin, E. 2017. Communicare! Turenki: Hansaprint Oy

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuskokeilun arvioinnin toinen vaihe. 2020. Viitattu 5.5.2021. https://karvi.fi/app/uploads/2020/09/KARVI_1420.pdf

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilun ensimmäisen vaiheen arviointi. 2019. Viitattu 5.5.2021. https://karvi.fi/app/uploads/2019/09/KARVI_1619.pdf

Kielilaki 6.6.2003/423. Saatavilla sähköisesti osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030423#L7P32>

Kuntalaki 410/2015. Annettu Helsingissä 10.4.2015. Saatavilla sähköisesti osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150410>

Kuntaliitto 2016. Kuntaviestinnän opas. Viitattu 5.5.2021. https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/viestintaopas_ebook.pdf

Kuusikko-työryhmä. Kuuden suurimman kaupungin varhaiskasvatuksen palvelut ja kustannukset vuonna 2019. 2020. Viitattu 23.6.2021. https://hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisu/pdf/20_06_24_Kuusikko_varhaiskasvatus_2019.pdf

Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta 306/2019. Annettu Helsingissä 15.3.2019. Saatavilla sähköisesti osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190306>

Laki kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta 1046/2020. Annettu Helsingissä 17.12.2020. Saatavilla sähköisesti osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20201046>

Ojasalo, K.; Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2014. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 3., uud. painos. Helsinki: Sanoma Pro.

Opetushallitus 2021a. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu. Viitattu 16.4.2021. <https://www.oph.fi/fi/kehittaminen/kaksivuotisen-esiopetuksen-kokeilu>

Opetushallitus 2021b. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelman perusteet 2021. Viitattu 5.5.2021. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Kaksivuotisen-esiopetuksen_kokeilun_opetussuunnitelman_perusteet_2021.pdf

Opetushallitus 2021c. Mitä on varhaiskasvatus? Viitattu 10.5.2021 <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/mita-varhaiskasvatus>

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021a. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu. Viitattu 5.5.2021. <https://minedu.fi/kaksivuotisen-esiopetuksen-kokeilu>

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021b. Maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilu. Viitattu 5.5.2021. <https://minedu.fi/maksuttoman-varhaiskasvatuksen-kokeilu>

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021c. OECD-vertailu: Suomessa ammatillinen koulutus houkuttelee kaiken ikäisiä. Viitattu 5.5.2021. <https://minedu.fi/-/oecd-vertailu-suomessa-ammattillinen-koulutus-houkuttelee-kaiken-ikaisia>

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021d. Varhaiskasvatus. Viitattu 5.5.2021. <https://minedu.fi/varhaiskasvatus>

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos 2020. Tilastoraportti 33/2020. Varhaiskasvatus 2019. Viitattu 10.5.2021. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/140541/Tr33_20.pdf?sequence=5&isAllowed=y

@turkusivistys 2021 (Turun kaupungin sivistystoimiala). Tviitti 13.4.2021. Twitter-mikroblogipalvelu. <https://twitter.com/turkusivistys/status/1381859440522039298>. Viitattu 12.5.2020.

Turun kaupungin sivistystoimiala 2021. Facebook-päivitys 20.1.2021. <https://www.facebook.com/turkusivistys/posts/turku-on-valittu-mukaan-okmn-kaksivuotisen-esiopetuksen-kokeiluun-kokeilu-alkaa-3934347586610060/>. Viitattu 12.5.2021.

Turun kaupunki 2021a. Esiopetus. Viitattu 5.5.2021. <https://www.turku.fi/paivahoito-ja-koulutus/varhaiskasvatus/esiopetus>

Turun kaupunki 2021b. Kaksivuotinen esiopetus. Viitattu 1.6.2021. <https://www.turku.fi/paivahoito-ja-koulutus/varhaiskasvatus/esiopetus/kaksivuotinen-esiopetus>

Turun kaupunki 2021c. Turun kaupungin kaksivuotisen esiopetuksen opetussuunnitelma 2021–2024. Viitattu 24.6.2021. <https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-ylops-service/api/dokumentit/20766541>

Turun kaupunki 2021d. Kasvan ja kehityn koululaiseksi Turussa – Turun kaupungin esiopetussuunnitelma. Kasvatus- ja opetuslautakunta. Viitattu 5.5.2021. https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/turun_esiopetussuunnitelma_2018.pdf

Turun kaupunki 2021e. Strateginen sopimus 2021, sivistystoimiala. Viitattu 5.5.2021. <https://ah.turku.fi/kasopelk/2020/0923012x/Images/1855436.pdf>

Turun kaupunki 2021f. Tapahtumien markkinointi, viestintä ja näkyvyys. Viitattu 5.5.2021. <https://www.turku.fi/tapahtumien-markkinointi-ja-viestinta>

Turun kaupunki 2021g. Toimialat. Viitattu 5.5.2021. <https://www.turku.fi/organisaatio/toimialat>

Turun kaupunki 2021h. Varhaiskasvatus. Viitattu 5.5.2021. <https://www.turku.fi/organisaatio/toimialat/sivistystoimiala/varhaiskasvatus>

Tähtinen, J.; Laakkonen, E. & Broberg, M. 2020. Tilastollisen aineiston käsittelyn ja tulkin perusteita. 2. uudistettu painos. Turku: Turun yliopiston kasvatustieteiden laitos. Viitattu 5.5.2021. https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/149687/Tilastollisen_aineiston_k%C3%A4sittelyn_ja_tulkinnan_perusteita_2020.pdf?sequence=5&isAlloved=y

Valtioneuvoston kanslia 2018. Eriarvoisuutta käsittelevän työryhmän loppuraportti. Viitattu 5.5.2021. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160706/01_2018_Eriarvoisuutta%20kasittelevan%20tryn%20loppuraportti_kansilla_nettil.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Varhaiskasvatuslaki 540/2018. Annettu Helsingissä 13 päivänä heinäkuuta 2018. Saatavilla sähköisesti osoitteessa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>

Vehkalahti, K. 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki: Oy Finn Lectura

Saateviesti kyselytutkimukseen

Hei,

opiskelen Turun ammattikorkeakoulussa YAMK-tutkintoa ja teen parhaillaan opinnäytetyötä aiheena ”Turun kaupungin viestintä kaksivuotisessa esikouluopetuskokeilussa”.

Turku on valittu mukaan opetus- ja kulttuuriministeriön kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun. Olisi erittäin tärkeää saada kuulla mielipiteesi, miten Turun kaupunki on onnistunut kaksivuotisen esikouluopetuskokeilun viestinnässä. Mielipiteesi on tärkeä! Näin voidaan kehittää tiedonkulun sujuvuutta ja selkeyttä sekä viestinnän kanavien käyttöä.

Opinnäytetyöhöni liittyen toteutetaan kysely Webropol -linkin kautta palautteen keräämiseksi. Kyselyyn vastaaminen vie noin 10 minuuttia.

Kyselyyn vastataan nimettömänä eikä vastanneiden henkilötietoja kerätä missään vaiheessa. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Kyselyyn osallistuminen on vapaaehtoista.

Toivon vastauksianne 09.06.2021 mennessä. Kiitos arvokkaasta ajastanne!

Vastaan kysymyksiinne mielelläni.

Ystävällisin terveisin

Mikko Kangas

mikko.kangas@edu.turkuamk.fi

Linkki kyselyyn

